VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL VI. Nr. 5

MAI 1939

PORTRETUL UNEI ROMÂNCE NECUNOSCUTE

Anul VI Cluj, Mai 1939 Nr. 5

VIAȚA ILUSTRATĂ

Director: NICOLAE COLAN
EPISCOPUL CLUJULUI

Trecut în reg. special dela Trib. Cluj S. III, Nr. 114/1938. Bun de imprimat

FRAGMENT APOLOGETIC

Opera de caritate a primelor veacuri creștine

de † NICOLAE COLAN

Intrebatu-v'ați vreodată care a fost pricina că Evanghelia lui Hristos a pătruns așa de repede și așa de adânc în inima oamenilor, că creștinismul a împânzit pământul mai repede decât orice altă învățătură și decât orice altă viață? Răspunsul la această întrebare e simplu: farmecul creștinismului stă în învățătura și viața lui deopotrivă. La temelia învățăturii de credință în Isus Hristos stă idea că Dumnezeu este Tatăl iubitor al oamenilor, iar oamenii sunt fiii Lui și frați între olaltă. Dumnezeu nu mai e nici Iupiter tonans, nici Iehova cel încruntat, ci un părinte bun a cărui dragoste și grijinicie nici odată n'a părăsit pe fiii săi, nici în mijlocul păcatelor izvorîte din neascultarea acestora. Dumnezeu și-a vădit nemărginita Sa iubire părintească față de lume în multe feluri și în multe chipuri. In deosebi și-a vădit această iubire prin jertfa prea curată a Fiului Său: „Că așa a iubit Dumnezeu lumea, încât și pe Fiul Său cel unul născut l-a dat, ca tot cel ce crede întru el să nu piară, ci să aibă viață vecinică" (Ioan III, 16) Pe de altă parte Isus Hristos și-a vădit credincioșia Sa de Fiu, devotamentul fără de seamăn față de Părintele Său ceresc și față de frații Săi muritori, prin ascultare și jertfă până la moarte. Cine-și dă seama de mărimea iubirii lui Dumnezeu față de oameni și de ascultarea desăvârșită a Fiului Său față de Părintele ceresc și de bunătatea Lui față de fápturile cuvântătoare de pe pământ, acela poate face ușor constatarea, că aici avem de a face cu pilda celei mai ideale vieți familiare. E pilda vieții pe care trebuie să o ducă marea familie a nației, ba chiar a umanității întregi, pentru a se învrednici de pace și de fericire aici pe pământ, și de lumina fericirii vecinice pe care Dumnezeu o pregătește fiilor Săi buni dincolo de viața terestră.

Cele două Marii

Nimeni, sau aproape nimeni, n'a contestat frumuseța fără pereche a învățăturii morale a Evangheliei lui Hristos, a iubirii, a milei și a devotamentului pe care această Evanghelie o propovăduiește. Virtuți frumoase însă au mai propovăduit și alții. Apologia virtuților o găsim și în învățătura multor filosofi; îndemnuri înțelepte pentru o viață superioară găsim destule și în scrierile marilor moraliști. Este adevărat. Nu găsim însă la acești filosofi și moraliști pilduirea concretă a virtuților propoveduite; viața acestor filosofi și moraliști de cele mai multe ori nu e în acord cu învățăturile și îndemnurile lor. E și explicabil. Acești dascăli ai omenirii au fost și ei oameni, cu defectele și slăbiciunile legate de firea omenească. Trebuia să se sălășluiască pe pământ însuși Dumnezeu, pentru a arăta oamenilor pilda unei vieți desăvârșite. Intr'adevăr pe Fiul lui Dumnezeu ni-

meni nu l-a putut vădi de păcat; nimeni nu a putut descoperi măcar o umbră de contradicție între învățătura Lui și viața Lui. A predicat iubirea de Dumnezeu și de oameni și a trăit-o în cea mai pură idealitate a ei. A cuprins-o în cuvintele: „Iubește pe Dumnezeul tău din tot cugetul tău, din tot sufletul tău și din toată virtutea ta, iar pe deaproapele tău ca pe tine însuți." Și l-a iubit pe Dumnezeu cu ascultare până la moarte, iar pe oameni cu devotamentul care se desprinde din jertfa vieții Sale pentru răscumpărarea acestora. A propovăduit mila, și viața Lui a fost o dumnezeiască risipă de milă față de năcazurile oamenilor pe care le întâlnea la fiecare pas al scurtului său popas printre ei. Intâlnind pe desnădăjduiți i-a mângâiat, întâlnind pe orbi le-a redat vederea, întâlnind pe ologi le-a redat puterea trupească, întâlnind pe muți le-a redat graiul, întâlnind pe îndrăciți i-a scăpat de chinurile duhurilor necurate, întâlnind pe cei flămânzi le-a dat să mănânce: ori unde a întâlnit o suferință a alinat-o. Minunile pe cari le-a săvârșit cu puterea Sa dumnezeiască, toate le-a pus în slujba milei Sale nemărginite față de oameni. Și ori de câte ori jidovii îi cereau să facă o minune, de dragul minunii numai, pentru a se vedea constrânși în felul acesta să creadă în puterea Lui, Mântuitorul a refuzat. Era și firesc: nu voia să pară un vrăjitor, ci se arăta drept cine era în adevăr: Dumnezeul iubirii și al îndurării. Chiar când a înviat pe Lazar, bunul Său prieten, n'a făcut-o pur și simplu pentru a-și arăta puterea dumnezeiască, ci pentru a risipi durerea și desnădejdea celor două surori părăsite, Maria și Marta.

In această operă de caritate pe care a înfăptuit-o Mântuitorul în scurta Sa viață de pe pământ, văd eu una dintre cheile cari deschid taina răspândirii creștinismului ca doctrină și viață deopotrivă. Ucenicii Domnului ca și strădalnicii lor urmași au păstrat cu credință și cu devotament moștenirea divinului lor învățător și din porunca milosteniei creștinești și-au făcut o linie de viață. Mărturia acestei milostenii nu o scoatem numai din scrierile sfinților părinți ai veacurilor primare, ci și din scrierile păgânilor contimporani, cari confirmă în chipul cel mai strălucit efectele cuceritoare ale carității creștine, așa de intens practicate în primele veacuri ale creștinismului. Astfel cinicul Lucian de Samosata, născut la 125, Voltair-ul antichității, spune: „Acești oameni (creștinii) de o neînțeleasă sensibilitate nu cruță nici osteneală nici cheltuieli (când e vorba să se ajute unii pe alții.) Și-au băgat în cap ideea că ei sunt nemuritori, că vor trăi în veac. Și pe deasupra legiuitorul lor i-a învățat că ei sunt frați între olaltă..." Ori câtă ironie e cuprinsă în aceste cuvinte, ele sunt deosebit de elocvente pentru viața creștinească. Iulian Apostatul marele romantic încoronat, cel care a vrut, fără a izbuti, să reinvie religia păgână cu tot cortegiul ei de zei, îi scrie marelui preot Arzacius din Galatia: „Blăstămații de Galileeni pe lângă proprii lor săraci mai hrănesc și pe săracii noștri de cari noi nu ne îngrijim". Iată deci un alt elogiu păgân la adresa carității creștine.

Inainte de a arăta cum a fost înfăptuită această caritate de către cei dintâi creștini în diferitele domenii ale vieții, poate nu e nepotrivit să zugrăvim sumar structura socială a imperiului Roman de pe timpul veacului apostolesc și din timpurile apropiate acestui veac – și să arătăm, cari erau ideile dominante din acest punct de vedere, așa cum se desprind ele din scrierile celor mai proeminente figuri ale antichității.

O minoritate de oameni se bucura de toate deliciile vieții, iar covârșitoarea majoritate a muritorilor era învăluită în necaz și mizerie sufletească și trupească deopotrivă. Piețele, treptele palatelor, capetele de pod, marginile străzilor erau adeseori adevărate expoziții de cerșetori, bolnavi sau în mizerie numai, cari așteptau bucata de pâine sau bănuțul aruncat cu dispreț de trecător. Cu dispreț și nu din milă, căci la păgân nu exista sentimentul milei. Această virtute creștinească la păgâni trecea drept o lipsă de demnitate, drept o slăbiciune. Poetul Plaut (mort la 185 înainte de Hristos) zice: „Cerșitorului îi faci numai rău stâmpărându-i foamea sau setea, căci prin aceasta îi prelungești viața mizerabilă." Să nu ne mire deloc faptul că aceeași concepție o găsim și la marele orator al antichității, Cicero, sau la filosoful Seneca: „Numai babele plâng când văd un cerșitor și numai lor le e milă de el." Și mai puțină mirare ne va cuprinde constatând, că poetul Horațiu nu are decât cuvinte de dispreț pentru sărăcia și mizeria omenească pe care el o numește *imunda pauperies.* Iar Quintilian se întreabă, dacă cineva s'ar putea pogorî atât de jos încât să nu-l scârbească săracii. Mult caz se face de frumusețea filosofiei lui Seneca, dascălul lui Nero. Ei bine, iată ce spune acest filosof despre binefacere în scrierea sa „De beneficiis" din anul 62 după Hristos: „Dacă mă întrebi cu ce rămân pe urma binefacerilor mele, îți răspund: cu o conștiință superioară." Asta însemnează, conștiința că nu aparțin plebei nevoiașe, ci cenaclului restrâns al înțelepților. Dar cel mai bun comentar la aparenta filosofie a milei a lui Seneca și a tovarășilor săi de gânduri, il face Lactanțiu, scriitor bisericesc pela inceputul veacului al IV-lea.

D. Bâşcu şi C. Mihăescu: Grup din răstignire

Iată ce le scrie el păgânilor: „Mila şi umanitarismul sunt virtuţi proprii drepţilor şi inchinătorilor lui Dumcezeu. Filozofia voastră nu învaţă nimic despre aşa ceva." Intr'adevăr şi păgânii aveau ceeace in limba latină se numea *liberalitas*, *dărnicie*, uneori *risipă*. Această dărnicie însă, care vădea un dispreţ pentru cel ajutat nu era caritatea creştină, care lucrează cu discreţie, după îndemnul Mântuitorului: „să nu ştie stânga ce face dreapta." Dărnicia păgânului, ca şi dărnicia fariseilor biciuiţi de Hristos, vizà lauda oamenilor, pornea din sentimentul orgoliului personal. Nu izvora din conştiinţa datoriei sociale, din conştiinţa raportului de frate dintre om şi om.

Adevărat, şi in Atena păgână exista obiceiul de a ajuta pe cetăţenii săraci. Ceata acestor nevoiaşi era socotită însă ca o clientelă politică, bună la adunările politice aşa de frecvente în Atena antică. Ajutorul acordat avea deci semnificaţia tocanei electorale din zilele apuse – din fericire – şi la noi. Aceeaşi semnificaţie o aveau şi aşa numitele *annona,* darurile de cereale din Roma. Plebea capitalei imperiului Roman, al cărei ideal suprem era pâinea şi circul, se bucura de ele fără să ştie, că această pâine şi acest circ i se dă numai pentru ca să-i abată pofta de revoluţie, pentruca stăpânii ei să-şi poată duce neconturbaţi viaţa în risipă, lux şi desfrânare.

Iată condiţiile sociale şi morale în care caritatea creştină avea să-şi arete nemăsuratele ei binefaceri, pentru a schimba faţa lumii in ordinea morală şi socială deopotrivă.

Credincioşi îndemnului dat de Domnul nostru Isus Hristos, Apostolii au căutat să organizeze mila creştinească din cele dintâi zile ale Bisericii creştine. „Faptele Apostolilor" scrise de Evanghelistul Luca ne povestesc, că la îndemnul strădalnicilor ucenici ai Domnului creştinii mai înstăriţi işi aduceau averile la picioarele apostolilor pentru a fi împărţite săracilor. Opera de ajutorare a luat in scurtă vreme proporţii impresionante. Ucenicii Domnului nu mai puteau răzbi singuri în acest lucru creştinesc. Pe de altă parte, ocupaţi prea intens cu această lature a vieţii creştineşti, erau sustraşi dela datoria lor de a propovădui cuvântul dumnezeesc prin graiu viu. De aceea şi-au ales 7 diaconi cari să le stea într'ajutor. Iar când nici aceşti 7 diaconi n'au fost de ajuns, numărul lor s'a înmulţit după nevoile vremii. De o nepreţuită valoare a fost in această privinţă şi hărnicia diaconiţelor şi văduvelor cari şi-au pus viaţa în slujba asistenţei sociale creştine. După Apostoli toată această asistenţă socială, se desfăşura sub îndrumarea şi concursul efectiv al Episcopilor. Istoria bisericească ne păstrează numele unei nesfârşite serii

Salonul Oficial de primăvară 1939
Paul Verona: Biserică în iarnă

de Vlădici ai milei față de deaproapele. Locul cel dintâi în această serie îl ocupă ierarhul Nicolae, episcopul din Mira Lichiei.

1. De ajutorul creștinesc se împărtășiau în primul rând văduvele și orfanii. Ocrotirea lor era ecoul practic al îndemnului pe care îl da Apostolul Iacob în epistola sa (Cap. I, 27): „Buna credință cea curată și nespurcată înaintea lui Dumnezeu și Tatălui aceasta este: a cerceta pe cei sărmani și pe văduve întru năcazurile lor."

Ingrijirea de orfani alcătuia o deosebită datorie a Bisericii. De o familie creștină a fost crescut și marele scriitor bisericesc *Origen*, rămas orfan pe urma condamnării tatălui său, căruia i se confiscase toată averea. Iar din Faptele mucenitei Perpetua aflăm, că fiul sclavei Felicitas – copil născut în temniță – a fost adoptat și crescut de către o femeie creștină. Cazuri similare s'ar mai putea cita, toate dovedind cu aceeași elocvență că cei dintâi creștini au înțeles și au împlinit în viață cuvântul Domnului dela Ev. Marcu 9, 37: „Oricine va primi pe unul din acești prunci întru numele meu, pe mine mă primește". Aceeaș milă o arătau creștinii față de copiii „expuși", părăsiți. Se știe că în antichitate era obiceiul de a expune sau lepăda pe nou născuții, cari nu arătau prea multă vigoare. Această soarte tristă o aveau mai ales fetițele. Deosebit de caracteristică este în această privință o epistolă scrisă pe papirus și purtând data 17 Iunie anul 1 după Hristos. Un lucrător din Egipet, cu numele Ilarie, îi scrie soției sale Alis, care tocmai aștepta să nască, în Alexandria. Intre altele, lucrătorul Ilarie îi dă soției sale acest sfat: „Dacă vei naște un băiat, să-l îngrijești; dacă însă va fi fetiță, să o expui (adecă să o lepezi)". De bună seamă nu e singurul caz de asemenea natură. Altfel se purtau creștinii cu aceste ființe părăsite. De aceea nenumărate erau ființele omenești cari au fost scăpate de pieire prin mila creștinească. De pieirea trupească și sufletească deopotrivă, pentrucă acești copii expuși, chiar dacă prin cine știe ce minune scăpau cu viața, erau sortiți să fie sclavi, să sporească numărul gladiatorilor, dacă erau feciori, sau să umple casele de perdiție, dacă erau fete.

2. In aceeași măsură erau ocrotiți bolnavii și neputincioșii. Unde familia bolnavului sau neputinciosului nu era în stare să ajute, ajuta comunitatea. Căci fiecare suflet era pătruns de frumusețea îndemnului sfântului Apostol Pavel din epistola întâia către Timotei (V, 8): „Iar dacă cineva nu poartă grijă de ai săi și mai vârtos de ai casei sale, de credință s'a lăpădat, și mai rău este decât cel necredincios".

Cu acelaș gând de a ajuta pe săraci și neputincioși erau organizate încă de pe timpul apostolilor așa numitele *agape*, la care participau creștinii, săraci și bogați deopotrivă, cei dintâi înfruptându-se din prisosul de mâncare al celor din urmă. Adevărat că aceste mese obștești pe alocurea îmbiau prilej celor mai înstăriți să-și arete belșugul în care trăiesc față de săracii cari erau avizați la ajutorul lor. Asemenea aberații morale însă erau rectificate totdeauna de către conducătorii Bisericii, cum a fost cazul din Corint. Sfântul Pavel scrie Corintenilor, că dacă se adună la

De peste-o lună de zile s'a deschis la București expoziția de pictură și sculptură organizată de Ministerul Cultelor și Artelor.

In numărul de față al revistei noastre reproducem câteva din lucrările expuse la Salonul Oficial.

Gore Mircescu: Țărani la masă

mesele de obște, unii numai pentru a mânca și pentru a bea peste măsură, lăsând pe alții să flămânzească și să sufere de sete, mai bine să nu se mai adune, căci în felul acesta numai defaimă Biserica lui Dumnezeu și dragostea creștinească. Acestea însă erau cazuri rare.

3. Asistența muncitorilor este o altă față a carității creștine. A intra în Biserica creștină nu însemna deloc părăsirea ocupațiilor cinstite, cu care cineva își câștiga pâinea cea de toate zilele. Creștinismul prețuiește după cuviință munca și dacă milostenia creștinească se revarsă cu îmbelșugare când e vorba de muncitorii bolnavi sau neputincioși, ea nu înțelege să promoveze lenea prin organizarea inconștientă a unei bresle, ai cărei aderenți fac o rentabilă negoțătorie din trândăvia lor. Ea nu înțelege să sporească ceata cerșitorilor capabili de muncă. In scrierea numită „Invățătura celor doisprezece Apostoli" dela sfârșitul veacului I sau începutul veacului al II-lea al erei creștine, găsim în această privință un foarte caracteristic crâmpeiu: „Dacă este cineva meseriaș, să-și facă meseria și să trăiască de pe urma ei. Dacă cineva nu cunoaște nici o meserie, ajutați-l, dar aveți de grijă ca nici un creștin să nu petreacă între voi în lene. Dacă totuși vr'unul va voi să trăiască lenevind în mijlocul vostru, să știți că este un negoțător cu Hristos (exploatează creștinismul) și să vă păziți de el". De altfel aceeași atitudine quasi-revoluționară față de muncă sau lene o dovedește și Sfântul Apostol Pavel, când le scrie Tesalonicenilor în a doua sa epistolă către ei (III, 10): „Dacă cineva nu voiește să lucreze, nici să nu mănânce".

4. Nici condamnații la închisoare, în deosebi pentru eroismul lor creștinesc, nu au fost uitați de mila fraților lor întru Hristos. Aceștia îi cercetau cu dragoste frățească, îi mângâiau în suferințe, îi ajutau cu cele trebuincioase, sporindu-le curajul și nădejdea, că „ceice flămânzesc și insetoșază, de dreptate se vor sătura". Evident, nu odată se întâmpla, ca creștinii milostivi să întâmpine piedeci mari până să ajungă să-și poată vedea pe frații lor întemnițați. Lucian de Samosata, din care am mai citat odată, spune în aceeaș scriere: „Atunci a fost prins Peregrinus (un creștin) și închis în temniță. Dar tocmai această împrejurare i-a sporit și mai mult demnitatea. Prinderea lui a însemnat pentru creștini o nenorocire comună și în dorința de a-l slobozi nu au cruțat nimic. Cum însă acest lucru nu le-a izbutit, au încercat totul pentru a-l mângâia. Chiar în dimineața următoare puteai vedea în jurul temniței văduve și orfani. Unii dintre ei mituiră pe

Salonul Oficial de primăvară 1939
Ion Irimescu: Sf. Ion Botezătorul

paznic pentru a putea pătrunde în temniță la frațele lor." Intr'adevăr acești nenorociți și aveau lipsă de mângâiere, căci suferințele lor erau mari. Ele se pot asemăna cu suferințele exilaților în Cayenne, cu ale deportaților în Siberia, sau cu ale celor condamnați astăzi la muncă silnică. Nu e de mirare deci, că aceste suferințe au stârnit cea mai impresionantă milă în sufletele fraților lor liberi. Ca să ne putem da seama până unde putea merge această milă, amintim faptul, că nu odată s'a întâmplat ca creștini din Egipet să-și cerceteze frații osândiți la muncă silnică în minele din Sicilia, sau creștini din Roma să-și cerceteze pe frații lor din Pont sau din Armenia. Și asta se întâmpla pe o vreme în care nu exista trenul, nici circulația aeriană și nici vapoarele de mare viteză de astăzi. Nu lipsesc nici cazurile în care creștinii adunau parale muncite din greu, pentru a răs-

cumpăra pe prisonieri. Un asemenea caz găsim în epistola a 52-a a Episcopului martir Ciprian din Cartagena, după care comunitatea creştină din numitul oraş a adunat suma considerabilă de 100.000 de sesterţi pentru a răscumpăra o seamă de creştini răpiţi de nişte tâlhari. Laudabila grijă pe care creştinii veacurilor primare o arătau faţă de prisonieri sau încarceraţi, o găsim exprimată şi în inscripţii de pe cruci funerare, unde nu arareori întâlnim cuvinte de laudă ca: „Acesta (răposatul) a răscumpărat prisonieri".

5. Cum în antichitate nu exista confortul de azi, e explicabil că şi călătoriile erau împreunate cu multe năcazuri. De aceea mila creştinească nu uita nici de călători, adăpostindu-i şi îngrijindu-i frăţeşte. Incă Sfântul Apostol Petru îşi îndeamnă credincioşii în prima sa epistolă (IV, 9) să fie iubitori de străini (călători), adăpostindu-i fără cârtire. Frumoasa datină a rămas de altfel până astăzi între creştini, mai ales la mănăstiri, unde trecătorii sunt găzduiţi cu dragoste. După rânduiala mănăstirească însă numai trei zile, ca să se evite în felul acesta abuzul.

6. Ingroparea morţilor trecea deasemenea ca o datorinţă creştinească. Ajutor la asemenea ocazii dedeau creştinii până şi unor păgâni. „Nu vom suferi – zice Lactanţiu pe la începutul veacului al IV-lea – ca chipul şi făptura lui Dumnezeu (omul) să fie aruncat pradă animalelor şi pasărilor răpitoare", ci îl vom reda pământului dintru carele a fost luat.

7. Dar asistenţa socială creştină nu se arăta numai faţă de persoane singuratice, ci ea se arăta cu aceeaş frumuseţe morală şi faţă de colectivităţi, în deosebi în vremi de mari nenorociri, de mari calamităţi neprevăzute. O astfel de nenorocire a izbucnit şi în timpul apostolic, în Ierusalim, unde comunitatea creştină a fost încercată de foamete. Apostolul Pavel însuşi a întreprins o colectă printre creştinii din comunităţile mai îndepărtate (Tesalonic, Corint, Atena) pentru ajutorarea fraţilor săi din Cetatea sfântă. Altă pildă: în anul 252 oraşul Cartagena a fost încercat de o ciumă cumplită. Episcopul Ciprian a fost acela care a dovedit un eroism adevărat în lupta împotriva acestei groaznice năpaste. Biograful lui Ciprian, Ponţius, ne-a păstrat scene mişcătoare din această luptă: O groază generală se instăpânise în oraş. Fiecare căuta să evite orice contact cu bolnavii, lăsându-şi în părăsire până şi pe cei mai apropiaţi ai săi, sperând să-şi scape în felul acesta trupul de moarte. Străzile oraşului erau pline de cadavre. In această groază generală, un singur om era stăpân pe sine şi pe datoria sa creştinească: Episcopul Ciprian. El a organizat asistenţa cu credincioşii săi. Unii îngrijeau de bolnavi, de creştini şi de păgâni deopotrivă, alţii îngropau pe cei morţi. Nu se făcea deosebire între creştin şi păgân când era vorba de ajutorarea lor, pentrucă zicea Ciprian: „Dacă facem bine numai celor ce ne fac nouă bine, nu ne arătăm mai buni decât păgânii şi vameşii. Dacă suntem însă cu adevărat fii ai lui Dumnezeu, care lasă să răsară soarele şi să cadă ploaia şi peste cei buni şi peste cei răi, atunci vom dovedi aceasta cu fapta, binecuvântând pe ceice ne blastămă şi făcând bine celorce ne gonesc pe noi".

O, dar tărâmurile pe cari caritatea creştină s'a desfăşurat cu un atât de strălucit entuziasm şi cu o atât de strălucită abnegaţie, sunt foarte multe. Şi ar fi aproape cu neputinţă să le epuizăm.

Renunţăm deci la această întreprindere, mulţumindu-ne cu destul de elocventele expuneri de până aici.

Nu putem încheia totuşi, fără două constatări de cea mai mare importanţă:

1. Măreaţa operă de caritate înfăptuită de credincioşii devotaţi ai legii celei nouă n'a fost rodul forţat al vr'unei constrângeri venite din afară, nici rodul vr'unui orgoliu personal, ai cărui captivi au fost uneori, după cum am văzut, păgânii şi fariseii, ci a fost rodul exclusiv al iubirii frăţeşti inspirate de Evanghelia mântuitoare şi de pilduitoarea viaţă a Domnului nostru Isus Hristos şi a devotaţilor săi Apostoli. In această constatare rezidă excepţionala valoare morală a asistenţei sociale cu care se poate lăuda Biserica lui Hristos.

2. Al doilea adevăr pe care trebuie să-l subliniem la sfârşitul acestor expuneri este următorul: Toate aşezămintele menite să aline şi suferinţele semenilor *din zilele noastre* îşi au obârşia în valul de iubire pe care l-a sălăşluit în suflete, cu cuvântul şi cu fapta, Fiul lui Dumnezeu şi Biserica Lui dreptmăritoare. Fie că sunt sub oblăduirea oficialităţii de Stat, ori sunt conduse de obştii particulare, aceste aşezăminte sunt flori din grădina Bisericii lui Hristos. Şi oricine îşi cheltuieşte osteneala sau prisosul de avere pe tărâmurile binefacerii creştineşti în sau afară de cadrele instituţiilor de binefacere din zilele noastre, plineşte Evanghelia Domnului nostru Isus Hristos, care zice: „Fericiţi cei milostivi că aceia se vor milui".

LAURI PENTRU

MÂNDRA NOASTRĂ ARMATĂ

de GRIGORIE T. MARCU

Avem astăzi o armată.

Avem astăzi cui să-i dăruim respectul nostru nelimitat, avem bucuria de-a putea ţinea capul sus. Până de curând, roşeam oridecâteori minoritarii ne fluturau pe sub nas zâmbetele lor de-o muşcătoare ironie cu cari însoţeau mişcările trupelor noastre. Astăzi cei cari râdem suntem noi. Conştiinţa că pământul acesta ne aparţine nu numai din veci, ci pentru deapururi, e mai rotundă ca oricând. Armatei noastre îi datorim acest privilegiu. Forţa ei ne mângâie şi ne întăreşte. Pentrucă-i deplină. Sufletul mare care a fremătat totdeauna în rândurile ei, astăzi se bizue pe ţeava de tun.

Undeva, un gospodar s'a sinucis pentrucă n'a fost chemat şi el să-şi apere ţara. Se socotea umilit şi inutil de vreme ce a fost lăsat la vatră. N'a fost un nebun, ci un om în toată firea. Nu aprob gestul lui, aşa cum nu aprob crima. Nu-i permis să suprimi ceeace nu-ţi poţi da. Şi cu toate acestea, fapta lui mă umple de admiraţie. Un om

Grigorescu: Dorobanţul

Armata noastră ne-a intrat triumfal în suflet. adenţa paşilor ei bărbăteşti regulează bătăile inimii unui neam întreg care o priveşte cu încredere cu mândrie, care se regăseşte pe sine cu toată toria lui sbuciumată în ţinuta ei exemplară.

Unde zace secretul acestei nemărginite adiraţii a noastre faţă de forţa armată a Ţării?

In insaşi această forţă disciplinată şi masivă, care actualmente o vedem tălăzuindu-se pe umurile Ţării, pe sub streaşina înlăcrimată a hilor noştri. In această forţă de care acum ntem siguri că *există*.

Armata noastră este creaţia vremurilor nouă cari ne-a făcut părtaşi luminata prevedere a uveranului. Şi mărturia existenţei reale a acestor emi.

Regimul actual – mai mult decât situaţia innaţională tulbure – se oglindeşte şi işi verifică această armată aptitudinile sale, aşa cum neglinţa notorie a regimurilor de partid o ilustrau renţele oşteanului.

Salonul Oficial de primăvară 1939
Marius Bunescu: Străjerii

care caută moartea de supărare că n'a fost chemat să-și apere Țara, acela e gata oricând să cadă pentru ea apărând-o. Și Daci de-aceștia dârji și neînfricați vor mai fi mulți.

Când scrim aceste rânduri, ordinul de demobilizare e în curs de executare. Trupa trimisă „pe zonă", se întoarce la vatră.

Fiecare din noi așteptăm pe câte cineva drag. Cei doi obraji ai oșteanului n'ar fi deajuns ca să culeagă toate sărutările ce s'or îmbulzi să se lipească de ei.

Români! Armata noastră ne-a intrat triumfal în suflet.

Primăvară darnică

de Pr. TEODOR CICEU

Primăvară darnică,
Cât ești tu de harnică!
Aproape de-o săptămână
Tu mi-ai nins toți pomii din grădină.
Râturile sure din livezi
Le-ai făcut covoare verzi.
Arborilor goi din fundătură
Le-ai croit cămașă pe măsură.

Salcia voioasă de pe mal
Se-oglindește 'n ape de cristal
Și din plopii supărați și goi
Ai făcut ostași în haine noi.
Tu florile le-ai măritat cu fluturi
Și peste tot mireasma ta o scuturi.
Tu faci să sburde mieii pe răzoare
Și ne-aduci în pumni căldură dela soare.

In fiecare pom ai pus un cântăreț
Să preamărească darul tău măreț.
In grădină mi-a 'nfrunzit și nucul
Și pe coastă cântă vesel cucul.
Toate gâzele ce sburdă 'n joc
N'ar putea o clipă sta pe loc.
Tu faci copii din oamenii bătrâni
De frică să nu prindă rădăcini.
Tu arunci sămânța 'n arătură
Ca s'avem la iarnă pentru gură.

...Eu văd cum crește iarba din pământ
Și simt cum sboară 'n aer Duhul sfânt.
Cu vântul ăsta cald de primăvară
Ne vine sol divin din altă țară.
Și 'n fiecare an prin glasul tău
Ne vorbește nouă Dumnezeu.
Cine știe să-ți asculte graiul sfânt
Iși coboară singur raiul pe pământ.
Primăvară harnică,
Cât ești tu de darnică!

Rugă Duminicală

de GRIGORE POPA

Florilor crescute 'n umbră și lumină
Dă-le rod bogat și binecuvântare,
Sloboade, Doamne, a cerului amnare
Și dă pământului ploaie caldă, lină.

De când înalț duminicala rugă
Și ard în mine dorul tuturora,
Lujerii de crin și-au mai albit corola
Și spicele cu geana verde gluga.

Havuzele de soare să 'nceteze,
Iar apele să crească la izvoare,
Fă, Doamne, să 'nflorească la pripoare
Harul Tău și lumea să serbeze.

Nectarul să abunde în potire
Și mierea aurie să curgă, Olt, în faguri;
Intinde mâna Ta peste meleaguri
Și fă să ningă mana peste fire.

PACE 'N ȚARĂ

de Pr. TEODOR CICEU

Când răutatea lumii se frământă
Vărsându-și greu veninul peste țară,
Din cer coboară svon de primăvară
Și 'n sufletele noastre pace sfântă.

Ni-e sufletul acelaș trandafir
Cu rădăcina 'n dragostea de bine
Și inima ne țese dintr'un fir
Un timp de suferințe mai senine.

Intregu-ne tezaur sufletesc
L-a dăltuit în peptu-ne-armonia
Și gândurile noastre se 'mpletesc
In jurul mamei noastre, România.

Sunt rob al marei vreri

de I. MĂNIȚIU

Viața mi-e 'mpletită din fericiri, dureri,
Strătulgerări de soare și 'nfiorări de trăsnet,
Oceane de căldură și apoi de-odată plesnet
De vânt năpraznic, rece. Sunt rob al marei Vreri.

Mă bucur, plâng și sufăr, de toți din jur, de mine,
De iarba ce 'ncolțește, de frunza care cade,
De viața ce se scurge în chiot de cascade,
Căci totul este 'n mine și tot mă are 'n sine.

In mine-i fericirea, durerea și norocul,
Lumină și 'ntuneric, sunt pacea și furtuna,
Sunt moartea și viața; sunt cântecul din strana
Măreței Vreri prezente, ce-și săvârșește jocul.

SPRE ALT ŢĂRM...

INĂLŢAREA LA CER

de Pr. ION GORON

Gioto: Detaliu din „Fuga în Egipt"

Vestind viaţa vecinică, apostolul Pavel scrie Corintenilor: „Aşa este şi cu învierea morţilor: Se samănă trupul întru stricăciune, înviază întru nestricăciune; se samănă întru necinste, înviază întru mărire; se samănă întru slăbiciune, înviază întru putere; se samănă trup firesc, înviază trup duhovnicesc" (I. Cor. 15, 42-44). Când a scris aceste cuvinte, apostolul a avut în faţa ochilor lui sufleteşti pe Isus cel înviat din morţi.

Patruzeci de zile a mai petrecut Isus pe pământ după înviere. Ci viaţa lui nu mai era viaţa cea de dinainte de restignire. Trupul lui nu era supus legilor materiei; lăcaşul adevărat al acestui trup nu mai era pământul, ci împărăţia nestricăciunii. Ucenicii nu-i mai puteau fi prieteni ca altădată; nu mai ducea viaţa alături de ei. A mai rămas, totuşi, patruzeci de zile pe pământ, ca să-şi îndeplinească opera până la capăt, ca să pună viitoarei împărăţii a lui Dumnezeu o aşa de puternică temelie, încât nici cea mai vicleană uneltire vrăjmaşe să nu o poată nărui. Această temelie puternică pusă vieţii creştineşti e siguranţa învierii şi a vieţii vecinice.

Deaceia în cele patruzeci de zile s'a arătat de zece ori între ai săi; de cinci ori în ziua învierii: întâiu Mariei Magdalena, apoi femeilor mironosiţe, apoi lui Petru, apoi ucenicilor în drum spre Emaus şi pe urmă tuturor apostolilor, afară de Toma; în celelalte zile petrecute pe pământ s'a mai arătat de cinci ori: lui Toma în prezenţa tuturor apostolilor; pe marginea lacului Genesaret cu prilejul pescuitului celui bogat; în Galileia în vârful unui munte la 500 de ucenici adunaţi acolo; s'a arătat apoi apostolului Iacob şi in fine tuturor apostolilor în ziua înălţării la cer. După cum ne spune evangelistul Marcu, cu prilejul acestor arătări Isus i-a mustrat pe ucenici „pentru necredinţa lor"; aceste arătări aveau prin urmare scopul de a-i întări în credinţă şi de a le pune în vedere – încă odată şi acum cu autoritatea celui ce a învins moartea – datoria de a propovădui la toată făptura, tuturor neamurilor, noua împărăţie întemeiată pe pocăinţă şi pe iubire. Spre acest scop „le-a tâlcuit scripturile" (Luca 24-27), ca să înţeleagă în toată măreţia lui planul de mântuire al lui Dumnezeu.

După toate aceste apostolii trebuia să aibă siguranţa, că Cel ce a petrecut împreună cu ei anii frumoşi şi sbuciumaţi ai bunei vestiri, Cel pe care l'au auzit de atâtea ori ridicându-şi glasul în adunări şi sinagogi, ca să tâlcuiască scripturile, dându-le un înţeles ne mai auzit până atunci, Cel care a dat de atâtea ori în faţa lor dovadă de nemărginită iubire faţă de oameni, nu este un simplu om, a cărui învăţături pot fi frumoase, dar trecătoare, ca tot ce e omenesc, ci este fiul lui Dumnezeu, Cuvântul mântuitor, voinţa întrupată a lui Dumnezeu.

Poiana-Sibiu: Fete torcând

Totuși misiunea Mântuitorului nu era terminată. Apostolilor li s'a pus pe umeri o grea misiune; aveau să se lapede de toate ale lor, de casă, de soție, de copii, de ocupațiunea obicinuită, de tot ce poate iubi un om și – să se pună în slujba lui Isus. Li s'au prezis ostenele, batjocuri, inchisoare, chinuri și moarte. De ce? Care va fi răsplata lor și a tuturor acelora, cari ii vor urma pe acest drum aspru al apostoliei? Care va fi răsplata tuturor acelora, cari vor voi să trăiască o viață numită mai târziu creștină, și care nu e altceva decât o viață in slujba lui Isus?

Spre a lăsa să se intrevadă această răsplată, Isus s'a inălțat la cer din mijlocul invățăceilor săi. Când norul luminos l'a ridicat pe Invățătorul la cer, ochii lor au văzut, mintea lor a înțeles: cerul este răsplata – viața cea veșnică in sânul Tatălui ceresc, de-a dreapta căruia tronează întru mărire strălucitoare Fiul omului. In momentul acela invățăceii au intrezărit pământul făgăduinței, cetatea noului Ierusalim. Apostolul Pavel a tălcuit gândurile apostolilor din clipa aceea în cuvintele pe cari le-a adresat Evreilor: „Nu avem aici cetate stătătoare, ci o căutăm pe ceeace va să fie".

Mai ales Iudeii puteau înțelege, in ce măsură dorința acelei cetăți viitoare poate întări voința unui om, ca să invingă orice greutate din calea lui. Strămoșii lor au rătăcit patruzeci de ani prin pustie. In timpul acestei rătăciri, adeseori au fost ispitiți să se lapede de Dumnezeul lor și de gândul de a cuceri Canaanul. Dar cei 12 bărbați trimiși de Moisi să cerceteze Canaanul, au adus vestea, că ii așteaptă o țară, in care curge lapte și miere, și dorința după această țară le-a dat putere să invingă orice greutate, până când in cele din urmă au putut ajunge în pământul făgăduinții.

In planul providenței divine, cei 11 apostoli, cari au asistat la inălțarea la cer, sunt bărbații trimiși să ispitească bunătățile pământului făgăduinții gătit pe seama tuturor oamenilor rătăcitori in viața aceasta pământească. Intocmai ca Izrailitenii in pustie, adeseori pierdem din vedere scopul călătoriei noastre, ne răzvrătim impotriva Stăpânului nostru și uitând patria noastră cea vecinică de dincolo de mormânt, ne lăsăm târâți de șoaptele vrăjmașe ale duhului viclean in tot felul de rătăciri aducătoare de moarte.

Ci providența divină veghează asupra destinelor omenești, nemărginita bunătate a lui Dumnezeu intinde o mână ajutătoare omului copleșit de suferințe și descurajare. O rază luminoasă se strecoară in suflet și in minte, când auzim vestea cea bună: Hristos a inviat și s'a inălțat la cer. In trupul preamărit al Mântuitorului, apostolii au intrezărit viitorul, care ii așteaptă pe oameni după moarte și in norul luminat al inălțării, strălucirea cetății celei cerești. Intocmai după cum Izrailitenii erau conduși in pustie de nădejdea pământului făgăduinții, nădejdea vieții celei vecinice în sânul Tatălui ceresc este călăuza sigură a omului călător prin pustiul acestei vieți. Vestea ei o avem dela Apostolii, cari au fost de față la inălțarea la cer a lui Isus.

Evanghelistul Luca ne povestește, că atunci, când se inălța Isus la cer, Apostolii stăteau cu ochii ațântiți in sus și au rămas așa și după ce blândul Invățător a dispărut in inălțimi. Abia doi ingeri îmbrăcați in haine albe au putut să-i determine să-și indrepte privirile iarăși spre pământ. Dar in restul zilelor lor pământești, străbătând cu pași harnici și siguri cărările acestei lumi, ochii lor sufletești erau pururea indreptați spre cer.

In lumea aceasta numai pașii acelor oameni sunt neșovăitori, cari au privirea vecinic ridicată spre cer. Inălțarea la cer a Mântuitorului e inălțarea oamenilor la viață de demnitate.

Plecarea poetului

de EMIL ZEGREANU

Va pleca poetul dintre voi
Pe drumul fără 'ntoarcere 'napoi;
Și 'n urma lui vor rătăci pierdute
Visurile-i plânse și tăcute.

Nici un ochi nu va 'ncerca subt pleaope
Lacrima durerii să-și îngroape.
Și el va trăi mereu în lut
Ca și sufletul într'un sărut.

Numai cărăruia 'ntre vâlcele
Il va aștepta 'n căderi de stele,
Insă va întârzia să vie
Și dece, nici ea nu o să știe.

Vântul și pădurea și isvorul
Ii vor cânta pe 'nserate dorul,
Iar nopțile își vor cerni luna
Căci a lor a fost întotdeauna.

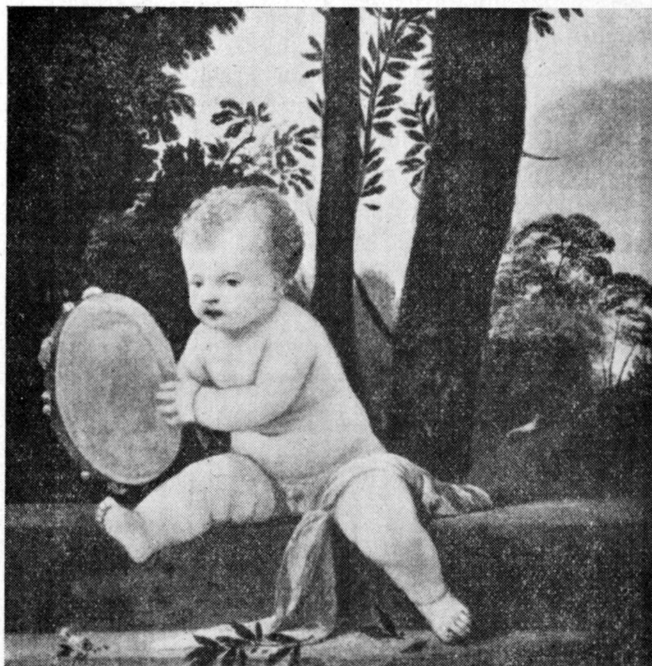
Dar el se va regăsi pe sine
Risipit în zările senine,
Și din lumea lui nemuritoare
Se va dărui în stropi de soare.

DE PRIN ALTE ŢĂRI...

Copilul în Germania de azi

de D. CĂLUGĂR

Tizian: Micul toboşar

Germania este ţara din Europa, în care preocupările de pedagogie şi psihologie infantilă au avut o excelentă căutare în activitatea practică şi în cea scriitoricească a învăţaţilor din toate branşele. Ba până şi experienţele pe teren şi contribuţiunile sfioase ale celui mai modest dascăl de sat au asociat lângă ele atenţia profesorilor de pedagogie de prin multele universităţi germane. Iar lângă acestea s'a mai adăogat şi se îngrămădesc mereu şi cercetările întreprinse de lumea medicală, cercetări cari luminează mult drumul spre ţintele educaţiei integrale. Tocmai din aceste motive, pedagogia germană şi-a câştigat un prestigiu de invidiat, în vreme ce sisteme ca al filosofului Herbart au făcut ocolul lumii civilizate şi se menţin mereu pe planul actualităţii.

Mai este oare de trebuinţă să spunem, că toate aceste preocupări pedagogice intense şi stăruitoare sunt un rezultat firesc al concepţiei pe care o are poporul german despre copil şi despre nevoia creşterii chibzuite a acestui om în continuă devenire?

Dar, în ultimii anii, pare să se fi produs o schimbare în ţinuta tradiţionalistă a pedagogiei germane. Cel puţin aşa se rostesc oamenii cari n'au observat lucrurile la faţa locului. Se afirmă chiar că am asista la un declin al acestei pedagogii. Dintr'un anumit punct de vedere, aprecierile acestea pot exprima un dram de adevăr, mai ales pentru faptul că tot ceeace se mişcă şi se cugetă azi în Germania trebuie să convergeze în punctul doctrinal al naţional-socialismului. Din spirit obiectiv trebuie să afirmăm însă că preocupările pedagogice n'au pierdut, acolo, nimic din întinderea nici din adâncimea lor. Ba mai mult: ele şi-au lărgit cercul prin includerea a ceea ce se înţelege azi prin social, prin elementul de socialitate. Preocupările în legătură cu copilul, cu creşterea şi cu viaţa integrală a acestuia au săltat chiar peste cercul oamenilor de şcoală şi al pedagogilor şi s'au promovat într'o problemă de stat. Prin

M. Foerster: Iepuraşul

copil, Germania de azi privește spre viitor. El a devenit în mod real ochianul prin care oficialitatea și națiunea germană își desfătează privirea în limpezimea unui viitor sănătos, sigur și însorit. În Germania de azi există, s'ar putea zice, *un cult al copilului.*

Un cult al copilului... Nimic exagerat în această afirmație.

Dar Neamțul este un om al metodelor exacte și posedă răbdare și perseverență uimitoare. El înțelege să ia lucrul dela capăt, să-l studieze dela rădăcină și să-l ducă la bun sfârșit. Așa stă și cu problema despre care vorbim. Pentru a intra în inima ei, oficialitatea germană a început cu înjghebarea căsătoriei, cu datoria tinerilor de a întemeia căsnicii. Cine nu se căsătorește, nu e bun cetățean german.

Se 'nțelege că și în calea întemeierii unei căsnicii pot sta multe piedici și cele de ordin material nu sunt de dispreţuit. Și mai ales într'un stat cu populația Germaniei. Dar oficialitatea acestui stat a înfrânt și aceste inconveniente. Fiecare pereche tânără primește, dela stat, suma de 1000 R. M. Și dacă ne dăm seama, că 1000 de Mărci germane însemnează 40.000 Lei, apoi putem pricepe că intervenția statului pune bine umărul la întemeierea gospodăriilor particulare.

Ar fi, desigur, locul să ne întrebăm: ce reprezintă suma de bani despre care pomenim? Este un simplu sprijin? Este, poate, un avans încurajator? S'ar putea răspunde că e *un dar condiționat.* Familia binecuvântată de Dumnezeu cu copii, nu va mai avea obligația să restituie cândva suma de bani primită dela stat. Dar căsnicia stearpă rămâne obligată să restituie, lunar și cu rigurozitate nemțească, până într'un Pfennig, tot ceea ce a primit la întemeiere.

Până și sarcinile fiscale stau în raport direct cu numărul copiilor unei familii. Alte impozite achită cei ce n'au copii, alte cei ce au un copil și cu totul altele cei ce au mai mulți... moștenitori. Și s'ar părea aproape de necrezut, dacă spunem că familiile cu un buchet de cel puțin cinci copii uită că există o percepție de încasări, dar o cunosc mai degrabă pe aceea de plăți. Fiindcă în familiile numeroase ajutorul statului intră cu sacul plin de bucurii... pentru copii. Și scutire de impozite, și prime în bani, și (o bucurie specific nemțească) porții sporite de unt... și alte multe asemenea.

Dar, firește, a avea cât mai mulți copii nu este singurul gând al Germaniei de azi. A-i avea sănătoși, bine hrăniți, bine educați – iată o problemă de căpetenie. Și în această direcție, Germania arată o strădanie deadreptul exemplară. Familia, școala, societatea, medicina, organizațiile politice, oficialitatea în cap cu cancelarul Hitler, etc. – toate mai pot uita câte ceva, – poate chiar vre-o îndatorire – dar de copii nimeni par'că nu are dreptul să uite. În ei, în numărul și în ființa fizică și morală a lor își cântărește poporul german siguranța unui viitor tot mai bun. O mulțime de societăți, la a căror bază stă adesea inițiativa particulară, asigură protecția copilului. Mulțimea fabricilor de jucării confecționează neîncetat obiecte pentru joc, oferind tuturor micilor germani plăcerea de a avea un cal în miniatură, o păpușă, mingi în toate mărimile și culorile și mai ales piese demontabile pentru construcții mecanice,... arhitectuale,... ori inginerești. Astfel, în Germania, toți copiii ajung la jucării, fiindcă acolo jucăria nu e un lux. Și toate parcurile sunt în așa fel amenajate, încât au și copiii loc de joacă și de folosirea jucăriilor atât de dragi.

N'ar fi cu putință să nu amintim aici și casele de odihnă construite în aer liber – la margini de pădure sau chiar în mijloc de câmpie – și unde sunt concentrați mereu copiii cari simt cea mai mică trebuință după liniște, recreație, întărire sufletească și trupească.

Dragostea pentru copil, cultul copilului, cum îi ziceam, se alimentează însă și prin mijlocirea tiparnițelor. Și chiar foarte mult. Se tipăresc, anual, nenumărate reviste cari închid în paginile lor rânduri pentru copii și mai ales pentru cei ce au datoria de a îngriji de ei. Aici nu trebuiesc înțelese revistele de pedagogie și psihologie, cari au ocupat și ocupă un loc larg în publicistica germană. Este vorba mai degrabă de niște publicații caracteristice vremii noui și în cari copilul este înfățișat mereu ca un dar al proniei cerești, ca o mândrie a părinților, ca o expresie a contribuției fiecărei familii la înveciniciréa neamului și patriei. O asemenea prezentare desvoltă un sentiment ușor de înțeles în masele mari ale poporului, suplinind o propagandă pe care revistele de specialitate nu reușesc să o ducă la capăt cu atâta reușită.

În aceeași ordine de idei sunt de amintit cărțile ilustrate, calendarele pentru copii, etc. Toate acestea prezintă copilul în tot farmecul de care e legat: copii la joc, copii curați, veseli, alintați de mama lor, învățând carte, schimonosindu-se chiar în curtea școlii, mergând în pas soldățesc, etc., – toate amănuntele vieții lor îți defilează prin fața ochilor. Și dupăce răsfoiești o publicație ca spre exemplu: „Mutter und Kind" de Hedda Walther sau „Menschenkinder" de aceeaș autoare (vândute în peste 40 mii exemplare) te simți îndată mare prieten al copiilor și de ești căsătorit și n'ai

copii, rogi pe bunul Dumnezeu să te dăruiască măcar cu un puişor de om.

Dar ilustraţiile acestea nu prezintă aspecte numai din viaţa unei pături sociale. Dimpotrivă. Şi cel mai de jos se vede bucurându-se de bucuria odraslei sale, şi cel mai de sus este prezentat stând de vorbă cu copiii, mângăindu-i, primind flori din mâna lor, ori chiar întinzându-le însuşi un măr curăţit de mâna sa în liniştea dela Obersalzberg. – Cancelarul Hitler însuşi iubeşte din adânc copiii patriei sale şi este iubit mult de cei mai mici ostaşi ai armatei neamului său.

*

La noi, Capul ţării a pornit demult pe drumul care duce la o mai bună îngrijire a copilului. Toate aşezămintele şi organizaţiile întemeiate de El au şi acest scop. Rămâne să se nască o atmosferă de mai înaltă pricepere şi în masa cea mare a neamului, pentruca gândul Regelui să poată lua trup. Şi mai luând pildă şi de pe la alţii am putea ajunge şi noi, cândva, la un cult al copilului.

Stânga: Teodor Aman, Desen

O poveste adevărată

de EUGENIA MUREŞANU

Intâiul strat de zăpadă s'a lăsat demult, iar mestecenii par învăluiţi într'o miraculoasă mantie desprinsă din înaltul cerului de borangic. Câteva ciori se zăresc în vârful crucii dela turn ca nişte statui ale vremii, iar alături şcoala, pierdută în imensitatea singurătăţii.

Rând pe rând, unul câte unul, ca plecarea păsărilor din ţările reci, aşa sosesc şcolarii. Mă uit la ei şi mă 'ntreb: acestea sunt vlăstarele crescute pe tulpini cu rădăcini puternice, pe cari vântul zilelor de mâine să nu le poată clătina?

Colo, în banca a doua, zăresc nişte ochi arzători, înfipţi într'un cap mare, nepieptănat, ochi de copil! In altă bancă, un om mic, de vre-o zece ani, ca unul de patru... dar prin ferestrele sufletului ţâşnesc lumini cu flăcări de vrajă, din nu ştiu ce împărăţie tainică...

Şi mai în fund, înşirate ca nişte mărgele, în rând drept, stau nişte fetiţe cu haine vărgate, în culori ungureşti, cu unghii negre, lungi, cu uitătura ascunsă pe sub bănci.

Deodată, uşa se deschide şi intră o vlăjgană de fată. Se îndreaptă spre şirul băncilor din faţă, se aşează şi începe să privească în gol.

— Cum te chiamă?

— Mărie!

Glasul pare certăreţ şi privirea furişată prin colţurile clasei nu spune decât un început de teamă.

Lacrimi de copil...

— Ce fel de Maria?
— Ha=a?
— Nu mai ai alt nume afară de „Maria"?
— Ce ştiu io!
Atunci, un şcolar îmi spune şi celălalt nume.
— Costea Maria, în ce clasă eşti tu?
— Nu ştiu!
— Cum, nu ştii? Câţi ani ai mai fost la şcoală?
— Am fost astă iarnă...
— Nu ştii că înainte de=a intra în casă se cade să baţi la uşe?
— Ha=a?
— Şi nu ştii că trebuie să zici „bună=ziua?"
— ?

In loc de răspuns, simt cum mă învăluesc privirile nevinovate şi – oare mi se pare numai? – ele cerşesc milă, căldură. Şi încă odată, uşa s'a deschis, şi 'n clasă au intrat copiii nimănui, cu traistele vărgate după gât şi 'n loc de cărţi, câte=o bucată de mălai cu fire de mucegai...

Mă uitam la ei şi=mi venea să=i strâng pe toţi la pieptul meu şi să le dau toate bucuriile vieţii, ca să culeg alte zâmbete de pe obrajii lor. Dar unde era Cronicarul care să 'ncresteze în slovă tragedia care se desfăşoară în „secolul copilului?"

Copiii munţilor...

Copiii cu sufletul îmbătat de sălbătăcia pădurilor şi poate... fericiţi în neştiinţa lor.

Copii învăluiţi în şube, cu opinci din piele de oaie, când vi se va face dreptate şi când veţi primi răsplata umilinţei voastre!

MAMEI

de CONSTANTIN GORAN

Dormi, mamă bună, împăcată,
In cimitirul mic din sat;
O cruce albă îţi şopteşte
Un imn de veacuri repetat:
„Vei învia şi tu odată".

De primăveri de altădată
Imi amintesc şi tot te chem
Cu sufletul rănit de jale:
Dar sună glasul crucii tale...
„Va 'nvia la judecată"...

Iar primăvara luminată
Iar va veni să fugă, iar,
Şi iar mi=i dor adânc de tine,
Dar glasul crucii cântă 'n mine:
„O vei vedea la judecată!"

MIORIŢA

(Variantă)

Sus, sus, sus la cel munţel
Mai în sus de făgeţel,
Sunt nouă turme de oi
Şi nouă păcurărei.
Numai unu=i străinel,
Străinel şi tinerel.
Şi pe=acela l=au mânat,
Când era pe înserat,
Să bată oile 'n jos,
Din muntele cel stâncos.
El în jos că le=a bătut
Şi grea lege i=au făcut:
Ori să=l puşte,
Ori să=l taie.

— Ho, ha, ho nu mă puşcaţi,
Fraţilor şi buni fărtaţi,
Numai capul mi=l tăiaţi.
Şi acol' să=l îngropaţi
In strunguţa oilor,
In jocuţul mieilor.
Şi m'ascultaţi de puteţi,
Pe min' pământ nu puneţi,
Numai dragă gluga mea
Care=am ciobănit cu ea,
Şi drag fluieraşul meu
Ce ştie cântecul meu.
Lângă mine=l aşezaţi
Şi la cap să mi=l lăsaţi.
Şi când vântu=a fluera,
Flueru mi=a trăgăna,
Oile s'or aduna.
Câte oi, câte bălăi,
Toate m'or plânge pe văi,
Câte oi, câte cornute,
Toate m'or jăli pe munte,
Câte mii de ochişele,
Toate m'or plânge cu jele.

DOINĂ

Săracă inima mea,
Mult ineacă voie rea.
Nu şti nime pentru ce,
Numai Dumnezeu şi ie.
Nu şti nime pentru cine,
Numai Dumnezeu cu mine.
C'am perdut un pui de om
Şi=l visez noaptea prin somn,
Nici odată nu mai dorm.

Auzite dela Târa Gheorghe Cioban, 20 ani, Gledin, jud. Năsăud; ştie carte, n'a stat la oraşe.

Culese de Dr. E. NICOARĂ

NECAZURI COPILĂREȘTI

de L. BOLOGA

Primăvară

Nu știu în urma căror năzbătii nepermise de codul educativ al familiei băiatul ajunsese să-și ispășească fapta rău intenționată în genunchi într'un colț al camerei. În mintea lui un singur lucru era clar: „Am făcut rău iar urmarea acestei greșeli e poziția de acum“, plăcută uneori în trecătoarele zbeguieli ale jocului însă nespus de insuportabilă când știi că e o pedeapsă, pe care trebue să o ispășești în acest loc, neluat în seamă de nimeni, fără o privire compătimitoare măcar din partea cuiva. Ochii i-au stat câtva timp ațintiți neclintit în pământ, atrași în jos par'că de greutatea „păcatului“. Încetul cu încetul însă povara sufletească i s'a ușurat, ochii i s'au ridicat și au început să caute o privire înțelegătoare și o inimă simțitoare la durerea și necazul lui. Și le-a găsit în ochii mamei sale, care dereticea liniștită prin casă. Mai la început se făcuse că nu-l observă, apoi că nu-l înțelege, la urmă socotindu-i greșala ispășită, ca printr'o iluminare instantanee se întoarce cu întreaga față spre el și pe un ton liniștit și încurajator îl îndeamnă să se scoale și să se ducă să ceară iertare dela cel ce i-a hotărât această pedeapsă. Cu pași șovăelnici se avropie de tatăl său – căci el fusese asprul judecător – și cu vorbe întrerupte provocate de teama insuccesului acestui procedeu își cere iertare. Mâna părintelui i se așează pe umăr, aceeași care alteori l-a mai apucat de urechi drept recompensă a altor fapte similare celei de mai sus, de astădată însă fără intenții de natura aceasta și o voce părintească îi zice: „Du-te și te joacă, însă grijește să nu mai faci rele“. O întoarcere și câteva sărituri l-au adus din nou între jucăriile și ortacii lui de joc.

Pedeapsa este una din mijloacele de constrângere a individului la observarea regulelor scrise sau nescrise, care domină o societate. Omul se naște și trăește vieața întreagă într'o societate omenească. Pentru a face posibilă această conviețuire fiecare trebue să-și pună de acord, con-

Salonul Oficial de primăvară 1939
Corneliu Medrea: Gheorghe Lazăr

ştient sau inconştient, trebuinţele şi pornirile sale individuale cu trebuinţele şi posibilităţile societăţii. De altfel nu numai societatea impune restricţiuni, ci natura insaşi. Omul trăeşte in lanţuri pe corpul lui in aşa fel ca să poată fi purtate fără să fie simţite prea mult. Şi e bine când omul se obicinueşte cât mai de timpuriu cu aceste lanţuri inevitabile. Pedeapsa nu este decât un mijloc in acest scop. Părinţii insă, in calitatea lor de educatori, trebue să observe anumite condiţii.

O condiţie esenţială este unitatea de vederi in problemele de educaţie a copilului şi, ca o consecinţă naturală, statornicia in o hotărâre dată de un membru al familiei referitor la felul cum să se poarte copilul. Nu e nimic mai dezastruos in procesul de educaţie al copilului decât momentul in care el descopere că ceea ce porunceşte unul, nu găseşte aprobare la celalalt. Atunci copilul işi permite orice, pentru că ştie că oricând găseşte ocrotire şi mângăere contra celui ce i-a dat o pedeapsă. Tata, mama, bunica, etc. formează atunci totatâtea aziluri de apărare contra atacurilor celorlalţi, însă nicidecum puncte de orientare pe drumul cel sănătos. Divergenţele de păreri, dacă sunt, trebuesc discutate şi puse la punct in afara momentelor in care se ia o atitudine hotărâtoare şi in nici un caz în prezenţa copilului.

Dacă ne gândim la copilul din epoca preşcolară, a cărui educaţie cade exclusiv în sarcina familiei, atunci ne dăm seama că nici natura, mărimea şi durata unei pedepse nu pot fi identice cu acelea din şcoală. Ele au ceva specific. Copilul e legat sufleteşte de ai casei şi în special de mamă-sa, incomparabil mai mult decât se poate lega de învăţător. De aceea o pedeapsă de natură morală, o vorbă aspră, o atitudine rece, nepăsătoare a mamei, bunicii etc., copilul o simte foarte adânc. Şi nu rareori il vezi cum se apropie de cel ce l-a pedepsit astfel, se uită la el, ii vorbeşte, se joacă liniştit ca doar, doar ii va câştiga bunăvoinţa pentru a reface legătura de mai înainte.

O vorbă populară spune că urechile copilului sunt în spate, adecă ascultă numai de frica bătăii. Până la un punct oarecare işi găseşte o îndreptăţire, dacă ne gândim că vieaţa senzorială joacă un rol preponderant în această epocă. Însă nici atunci nu bătaia în sine e hotărâtoare ci înfăţişarea aspră, mânioasă a celui ce i-o dă. Copilul e sugestionat mai mult de aceasta decât de durerea fizică propriu zisă. De aceea până când se poate îndrepta prin aceasta, nu e nevoe să se treacă la mijloace mai drastice.

Mărimea unei pedepse şi durata ei trebue să fie determinate nu de proporţia faptei ca atare ci de cauza care a provocat-o. Faptele rele pot fi făcute de copil din neştiinţă, neatenţie, dorinţa de a avea ceva sau intenţie de a face răul. Această din urmă cauză nu o putem atribui copilului până la etatea de 3-4 ani, căci ea presupune o practicare pe plan imaginar a scopului, mijloacelor şi efectului, lucru imposibil la această epocă. Un fel de răutate intenţionată totuşi poate apare şi acum, ba chiar la etatea de 2 ani. E epoca aşanumitei „încăpăţinări" când copilul nu vrea să facă ceea ce i se spune. Ea e un rezultat al procesului psihologic evolutiv şi marchează punctul în care copilul s'a descoperit pe sine, propriul său eu. Aceasta nu însemnează că în această epocă orice constrângere externă trebue omisă, ci doar, ca ea să fie acomodată momentului. Copilul are nevoie de o autoritate externă, punct fix, tocmai pentru a se putea compara şi găsi pe sine. Intenţia de a face răul e cea mai gravă cauză; pedeapsa trebue să-i urmeze imediat şi necruţător. Neatenţia şi neştiinţa trebuesc prevenite la momentul cuvenit fără sfaturi şi deducţii logice lungi, pe care copilul le uită în momentul următor. Dorinţa de a avea ceva este o cauză intenţionată însă fără nota răutăţii. Faptele rele rezultate din ea sunt cele mai dese în vieaţa familiară. Ele pot fi şi prevenite dacă se fereşte din calea copilului ceea ce i-ar putea provoca o dorinţă imposibil de satisfăcut; repetarea dorinţei se poate evita dacă se satisface în aşa fel ca să provoace tocmai contrarul plăcerii scontate de el. Multe din greşelile copilului făcute din neatenţie sau neştiinţă e mai bine să nu fie luate în seamă, numai in cazul când se repetă şi tind spre obişnuinţă. Pentru celelalte cauze ale greşelilor, mărimea şi durata pedepsei trebue să varieze dela caz la caz ţinând seama de impresionabilitatea individuală.

Izvorul atitudinilor faţă de copil, în familie, trebue să fie adevărata iubire părintească, o iubire, care nu se orientează după ţinte secundare şi vremelnice, ci după scopul suprem şi ultim al educaţiei. Şi pentru realizarea acestui scop, mijloacele constrângerii externe sunt tot aşa de binevenite ca şi vorba bună.

INVITAȚIE LA DRUMEȚIE

Peste curmătura Șurianului

de I. MĂNIȚIU

Bujori de munte

Orice călătorie îți oferă frumusețile și plăcerile ei, dacă sufletul tău a acceptat-o. Fie că privești din fereastra trenului, fie din goana mașinei ori din libertatea nemărginită a pedestrului.

Insă cea care desmiardă mai mult ochiul și încarcă mai mult inima cu frumos, e călătoria făcută fără concursul pistonului sau al roții, drumeția.

In tren sau în mașină, omul e un biet rob, căruia nu-i sunt rezervate decât anumite frânturi de peisagii cari galopează năprasnic în sens contrar mersului tău.

Drumețul singur, se bucură însă de-o libertate deplină. E liber să admire coloarea din natură, să contemple geometria spațiului, să se împrietenească cu elementele naturii, să-și oblojească sufletul de bolojnița clipelor mici, petrecute între pereți, cu ozonul purității depline și al libertății desăvârșite. Natura e cadrul măreț, în care omul se va regăsi întotdeauna pe sine.

*

O drumeție peste Șurianul, spre prelucile ce-și spală picioarele în apele limpezi și reci ale Jiului, cu sacul legat frumos-frumușel pe spate, e și plăcută și totodată și instructivă.

Plăcerile vor bate din abundență la portița sufletului care le caută – pentru acel care se zăvorăște în el, în lumea lui mică, natura va fi ca o lădiță plină cu giuvaeruri, dar incuiată – iar noutatea care după fiecare pas se înfățișează altfel inaintea ochilor, cu varietățile ei multiple, va forma merindea din care se va înfrupta mintea și sufletul cu lăcomie, și cu care apoi se va intoarce drumețul la casa sa.

*

Astfel poți porni din pitoreasca și fruntașa comună a Mărginenilor, Poiana Sibiului, despre locuitorii căreia spunea cineva că deslușește în trăsăturile hotărâte și pietroase ale fiecăruia, chipul străbunului dac.

Momentul plecării să-l alegi nu în revărsatul zorilor, pentru a îndemna cu răsăritul soarelui în spate, ci printre orele vecerniei, ca frumusețea apusului de soare, spre Detunata moțească, să-ți apară plină, în față.

Salonul Oficial de primăvară 1939
Corneliu Mihăilescu: Moș Toader

Nu ocolí Jina, această comună de munte, cu casele revărsate ca nişte şiruri rupte de mărgele brumate. Arhitectonicul satului, precum şi portul şi firea Jinarilor cu mers săltat, pletoşi, primitori, o să ceară dajdie bună cugetării tale.

Vei întâlni îndată repezişul înspre apa Frumoasei, „Coasta Dobrii“, prăpăstioasă şi bolovănoasă. Din vârful ei, soarele te va zări chiorâş de după culmile Munţilor Apuseni, iar lumina ochilor tăi va cădea greu şi plăcut peste încântătoarea vale a Frumoasei, în adâncul căreia, ca în măruntaele pământului, vei zări aşezări omeneşti îmbulzite una într'alta, Dobra şi Şugagul.

De aicea cărarea, pe spinarea căreia trebue să te îndrepţi, se strâmtează, devine fricoasă, ocolind stânci, prăvălindu-se în răpezişuri, ca apoi să se caţăre iar pe muchea vr'unei stânci.

Jos, în fundătura Dobrii, ajungi cu amurgul tovarăş.

Baciul Irimie de mult te-aşteaptă în pragul portiţii. Nu te-a mai văzut şi nu-l cunoşti, dar cu toate acestea îl vezi desfăcându-şi braţele de peste piept, şi cu glas blajin te pofteşte în casă. Iei loc pe laiţa albă din lemn de brad şi prietenia se leagă domol, prin sporovăiala Baciului Irimie, care ştie poveşti cu sacul. Când şi cum, nu ştii, că deodată Lelea Paraschie, sfioasă, curat îmbrăcată, apare în pragul uşei, purtând pe-un tier larg de brad, o rostopană de mămăligă, lapte de capră şi brânză de burduf.

Desigur, înfometat de sdroaba prin coclaurii şi hăţaşurile Coastei Dobrii, nu vei aştepta prea multă îmbietură din partea Lelii Paraschie, ci te vei da cu tot dinadinsul la cina ţărănească care te ocheşte, invitând preacinstita faţă la săţioasă gustare.

De se va născoci ploae a doua zi, Lelea Paraschie ţi-o spune dinainte, apriat. Se uită ea nu ştiu cum pe dosul bărnaci al ceaunului dogorit de flăcări şi ce i s'a năzări, ce nu, numai ce o auzi:

— Mâine s'or burduşi iar hălălăii cerului. Vom avea ploae.

Pe chilimurile curate, lucrate de mâna harnică a gazdei, sub care simţi foşnind trupuri de frunze uscate, somnul te va prinde prietenos în împărăţia lui.

In revărsatul zorilor, când rândunica îţi cântă sub geam balada dimineţii, va fi bine să mulţumeşti Baciului Irimie, după cum te pricepi şi te rabdă inima.

De acum Valea Frumoasei o ai în faţă şi prin ea te vei strecura neobservat decât de gâng ăniile firii, tăcut, însingurat. Şi totuşi, aşa de puţin tu, te vei simţi în aceea frumuseţe ce atârnă de pe toate clonţurile sălbătăciei, ca nicăiri. Vei încerca un curios examen al tău, şi vei constata o transformare, o substituire până şi a celor mai intime rădăcini ale fiinţii tale, despersonalizându-te, topindu-te în grandioasa prietenie a firii. Ca în momentele de clocotitoare credinţă mărturisită Dumnezeirii.

Apa Frumoasei, aleargă în jos nechezând fioros prin coturi şi ţuroaie. Prin pânza ei străvezie, spintecată prea adeseori de şghiaburi, ochiul ager surprinde sticlirile de aur ale păstrăvilor. Apar brazi rari, santinele majestoase în liniştea lor augustă.

Valea e strâmtă. De-ai întinde mâinile, îţi pare că vei atinge cetinişul depe cele două clinuri. Apa Frumoasei e ca un enorm sfredel care în decursul a mii de ani, a ros cu dinţi de criţă masivul munţilor.

După fiecare cotitură te îmbie şipote aşezate de baci cucernici, cari îşi cară pe aicea, pe cai mărunţi, toată munca lor de o vară, brânză, unt, jântiţă.

Iţi vine în minte fără să vrei povestea cu apa vie, din care a furat porumbelul un clonţ, spre a învia pe voinicul răpus de smeu şi te întrebi, dacă nu aceasta e apa făcătoare de minuni şi aceşti năbădăioşii munţi cari aveau poftă să se isbească în capete ca berbecii, toamna. Iată Masa Jidovului, despre care ţi-a vorbit Baciul Irimie din Dobra, iată „Ţuroaiele“, iată şi Tăul cu cele câteva case făcute pentru cei cari administrează uciderea pădurilor.

Aici vei putea poposi un timp mai bunicel. De aicea până la Gura-Prigoanei, unde părăseşti Frumoasa şi o iei pe-un plai ce se târăşte pe sub cetinile brazilor din dreapta, e cale de-un ceas şi jumătate.

In fiecare zi, Petrică, slugulița pădurarului Vasile din Şurianu, se pogoară din vârf până la Gura-Prigoanei după „magazin“ şi după domni cari „umblă ca strigoii“ pe munţi. E un bun tovarăş prin desişul prin care începi să străbaţi. Nu-i tace gura nici câtu-i de puţin şi-ţi spune de toate, de Domnu Vasile – e mare vânător domnu Vasile, dom'le, dumneata nu ştii, da o să-l vezi, îţi împuşcă gădinile cu stânga; de saşi – îs plini munţii de ei. Şi noi, în Şurianu, avem o grămadă de şorlăniţi de ăştia. Au şi casă acolo, de lupi, de urşi, de isprăvi de-ale lui. Aşa că nu ştii când treci pe lângă culmile: Fata, Fetiţa, Prigoana, Canciu. Zăreşti cu soarele în creştet: Cârpe, Pârva, Puru şi deodată din luncile Prigoanei 'ţi apare nămetenie pleşuvă, Şurianu.

Dinspre Vârful lui Pătru, s'aud ciocănituri

aprige, înfundate. Jilipurile oftează prelung după fiecare trunchi ce alunecă fulgerător prin ulucul său.

Fabula renaşte în fiecare primăvară afirmându-se trist.

Casa de adăpost din Şurianu, e proprietatea ocietăţii de turism săseşti, Karpathenverein. Masivă, în stil teutonic, te face să te gândeşti nu fără oarecare plăcere nostalgică, la căsuţa cochetă a elii Paraschie. Costului mâncării şi al dormitului, e determină să-i răspunzi cu un discret scărpinat n creştet şi cu o hotărâre de a ocoli altădată acest acaret, construit mai mult parcă pentru neustorii alpiniste.

Bacii primitori dela stânile pitite după sprânenele pădurilor din jur, vor dovedi oricând omeie, neprecupeţindu-o niciodată.

Domnu Vasile, vânătorul, e aidoma spuselor i Petrică, când povesteşte el, ochii, ca două ace, îi joacă iute în cap, împrumutând întregei i făpturi ceva din caracterul sălbătăciunilor. Iarna, singur aicea în Şurianu, cu lupii, urşii şi ierul, al cărui adânc e plin de întunerecul basului. Povestea acestui iezăr e lungă şi Domnu asile ţi-o spune pe'ndelete, seara la vatra focu- din cotroana lui.

Bine proptit în colţii ieşiţi ai muntelui, se poate urca într'o jumătate de ceas până în creasta Şurianului. Din creastă, lumea munţilor ţi se desveleşte deodată înaintea ochilor: Vârful lui Pătru, pleşuv ca moş Niţă, baciul dela stâna din Canciu, Sălanele cu poeni verzi, Poiana Muierii care ştie atâtea isprăvi de ale ciobanilor veniţi la nedei, Piatra Albă, Negovanul, Comarnicele, Parângul, cneazul rămas din bătrâni, strajă la isvoarele Jiului.

Tingele munţilor îţi apar, în repezişul lor spre înălţimi, ca o eternă dorinţă a pământului, de purificare, de împăcare cu cerul.

Din Şurianu, plaiul ce duce către prelucile Jiului, se strecoară peste curmături, prin nesfârşite păduri de brad, prin zănoage umbroase, pe lângă ciopoare de mioare şi miei, până ce, asemeni drumeţului setos, îmbrânceşte pe malul Jiului.

*

Se poate oare da formă simţirii care o încerci într'o creastă de munte?

N'ar trebui să mire acele forme de stâni de piatră, chipuri de om, pe cari le întâlneşti adeseori în culmile cele mai înalte, după cum n'ar trebui să ţi-se pară peste fire, ca stând mut, semn de exclamare într'un astfel de pisc, să simţi pătrunzându-ţi prin vine solzii pietrificaţi i şi transformându-te într'o omenească stană de piatră.

ITRINA CĂRŢII

CRONICA LITERARĂ

Izvoarele Ortodoxiei

Una dintre mijloacele cele mai sigure pentru gătirea orientării spirituale a viitorului e răsndirea cărţilor bune, a operelor de înaltă vare etică. Cele mai înalte valori etice se cuprind cărţile sacre şi operele patristice. Berdiaeff cononează desvoltarea unei culturi creştine, de traerile patristice în acea limbă. Limbile cari serc drept instrumente pentru culturi înalte, cu tură teologică desvoltată, oferă în graiuri măese comorile înţelepciunii Sfinţilor Părinţi. Prin teologii pot recurge uşor la sursele ştiinţei e, iar credincioşii se pot apropia de valorile sune, ale acestei ştiinţe. La noi, istoria literară înstrează traduceri patristice încă din secolul al VII. În trecut, traducerile din Sfinţii Părinţi au cea mai plăcută lectură a celor cari îndeletniceau cu lucruri cărturăreşti. Dacă s'ar e o carte despre teologia românească, s'ar puafirma că marii dascăli de bogoslovie erau ţii Părinţi tălcuiţi din greceşte şi din slavoneşte, se citeau în chilii şi în palate.

Din sec. XVII până în secolul nostru au apărut foarte multe traduceri, dar în epoca noastră aceste tipărituri sunt rare şi inutilizabile. Slova veche o citesc puţini şi chiar aceia cari ar citi-o, nu găsesc cărţi. Nici chiar teologii nu pot întrebuinţa traducerile vechi, devenite rarităţi bibliografice. Lipsa traducerilor în limbă modernă şi în ediţii accesibile, se simţea de ani de zile. La Sibiu, la Râmnicu-Vâlcii, la Bucureşti, la Chişinău, s'au făcut începuturi valoroase de traduceri patristice, dar erau prea mici. Se tipăreau câteva traduceri şi... încurând se renunţa la ideea măiastră.

Răposatul Patriarh Miron a făcut apel la Facultatea de Teologie din Bucureşti, să înceapă traducerea literaturii patristice, punând bazele unei colecţii româneşti de traduceri din Sfinţii Părinţi. Profesorii au primit cu deosebită bucurie propunerea Patriarhului, promiţând că vor traduce cât mai multe volume. Azi avem deosebita bucurie de a înregistra o faptă mare în analele scrisului bisericesc. Doi doctori în teologie – Păr. Olimp Căciulă şi dl D. Fecioru, – au întemeiat biblioteca „*Izvoarele Ortodoxiei*" în care vor apare *toate* operele patristrice, traduse după original. Pentru moment se anunţă 60 de volume,

cari vor fi tâlcuite în 5 ani. Biblioteca *„Izvoarele Ortodoxiei"* înseamnă o cucerire importantă a științei teologice românești, iar răspândirea în mase cât mai largi a scrisului patristic, va revărsa nenumărate binefaceri.

Întemeietorii bibliotecii au avut fericita idee de a inaugura noua bibliotecă, cu o traducere din cel mai important cugetător din epoca patristică – Sf. Ioan Damascenul. Volumele următoare ne vor da traduceri tot așa de importante, iar rezultatul final va însemna o nouă afirmare a ortodoxiei românești.

George Moroianu: CHIPURI DIN SĂCELE Colecția „Cartea satului". Editura Fundația Culturală Regală „Principele Carol". 1398. Pag. 213. Lei 30.

Seria frumoaselor volume cari alcătuesc colecția „Cărții Satului" a sporit cu o admirabilă carte datorită sfătosului povestaș care este d-l G. Moroianu.

Autorul este originar din Satulungul Săcelelor. A crescut printre harnicii și credincioșii „mocani" – o mândrie a vredniciei și trăiniciei neamului nostru. Chiar dupăce destinul de cărturar distins l-a așezat în alte părți ale pământului românesc, d-sa nu și-a uitat de casa părintească și de livezile natale. A revenit destul de des la ele și la oamenii lor, păstrând atât de frumoase și intime legături cu acestea; de-aceea d-sa povestește așa de cu farmec și-așa de cu căldură despre oamenii din Săcele și despre rosturile așezatei vieți de altădată ale acestora, despre rânduielile lor gospodărești, despre sfințenia cu care plineau ei poruncile sfintei biserici și ale solidarității naționale, despre tradiții și obiceiuri cari le-au imprumutat o atât de frumoasă și-atât de caracteristică fizionomie locală în cadrul natiei întregi.

Cartea d-lui Prof. G. Moroianu nu e numai „literatură", ci și un important document. Este într'un fel viul parastas al altor vremi.

O folositoare lectură pentru săteni și citadini deopotrivă.

Victor Stanciu: MINUNATE SUNT LUCRURILE TALE! *„Cărțile Vieții"* Cluj. 1939. Pag. 162. Lei 45.

Îndeobște oamenii de știință sunt gravi și reci. Foarte puțini din ei reușesc să se degajeze de țepeneala oarecum profesională.

D-l Prof. Victor Stanciu nu face parte din categoria acestor reprezentanți ai științei. In vorbă și în scris, d-sa e lipsit de „morga" științifică, de scrobeala care distanțează. E senin, comunicativ, intim și plin de un sănătos umor, care apropie, cucerește.

Așa se vădește d-sa și în recentul volum de conferințe, apărut în colecția „Cărților Vieții" din editura revistei „Vieții Ilustrate". Admirabilul volum este scris cu o încercată temeinicie științifică și cu talentul de a înfățișa lucrurile, propriu distinsului autor. Dacă mai adăogăm că problemele științifice lămurite în cartea d-lui Profesor Victor Stanciu sunt scăldate în baia de lumină a credinței creștinești – am spus tot ceeace se cere ca să poți recomanda cartea, din toată inima, oricui.

N. C.

I. Lupaș: REALITĂȚI ISTORICE ÎN VOEVODATUL TRANSILVANIEI DIN SEC. XII—XVI. (Extras din Anuarul Institutului de Istorie Națională, Cluj. Vol. VII. 1936-1938), pag. 1-88.

Cercetătorul neobosit, academicianul I. Lupaș, în lucrarea de față ne înfățișează un studiu tipărit în condițiuni bune ca material, ca technică și ca aspect. Fiecare pagină e o adevărată perlă de cugetare, care se citește cu foarte mult interes.

Citind primul capitol, ba chiar prima pagină și chiar dacă nu ai ști cine este autorul, ai trebui să recunoști că e un eminent cunoscător al problemelor abordate, un pasionat scrutător al trecutului poporului nostru ardelean, un îndrăgostit al studiului istoriografiei naționale române.

Savantul profesor dela Cluj ne înfățișează în 15 capitole scurte, dar concise și precise, trecutul mult oropsitului nostru popor de dincoace de Carpați.

Dela început autorul caută să ne documenteze vechimea și autohtonia elementului românesc, atât în cuprinsul Voevodatului Transilvănean, cât și dincolo de granițele lui vestice și nord-vestice, argumentând aceasta prin cercetarea științifică a toponomiei și a urmelor vechi de organizare românească prin cneziate și voevodate, demostrându-ne că organizarea voevodală din cuprinsul Transilvaniei trebue considerată ca un vechiu produs specific românesc, pe care stăpânirea străină nu l-a putut împiedeca în desvoltarea lui.

Dupăce ne dă cele mai precise informațiuni despre invazia Ungurilor, pătrunderea elementelor de colonizare, adecă a Săcuilor, Sașilor și a Cavalerilor teutoni, ne dă satisfacția nereușitelor acestora, care s'au lovit de rezistența dârză a elementului băștinaș. Căci chiar dacă cu ajutorul elementelor colonizatoare, timp de mai multe veacuri a existat o țară ungurească, aceasta era numai la suprafață, în „adâncime și la periferie, popoarele de baștină și-au continuat traiul patriarhal prin așezăminte și datini străvechi, cu totul deo-

sebite de ale stăpânitorilor vremelnici, prin neîntrerupte manifestări de vieaţă obştească, ignorată, neînţeleasă şi adeseori dispreţuită de trufaşa oligarhie maghiară“ (pag. 26).

Şi cu toate că critica istoriografică maghiară caută să contrazică părerea din Cronica lui Anonymus, că Ungurii ar fi pătruns în Transilvania dupăce elementul român era aşezat aici, istorici serioşi maghiari ca Pauler Gyula şi Hóman Bálint, subliniează stăruitor că cele susţinute de Anonymus sunt demne de crezare. Astfel Anonymus deveni pentru vechimea Românilor, unul dintre cele mai importante izvoare (pag. 22).

Alexandru Szilágyi, un alt istoric al Maghiarilor afirmă lămurit, că Transilvania şi Ungaria, nici când nu au fost deplin contopite, nu au format o singură ţară, ci două ţări deosebite (p. 54).

Cauzele separaţiunii trebuesc căutate în împrejurările fireşti ale deosebirilor geografice, etnice şi social-politice dintre aceste două ţări, şi a lipsei de prevedere a regilor maghiari.

Spaţiul redus nu ne îngădue să urmărim împrejurările politice, care au înlesnit desfacerea Voevodatului Transilvan de Regatul Ungar, în secolul al XVI-lea şi unirea lui cu Muntenia şi Moldova, pe timpul lui Mihai Viteazu (1600).

Adevărul istoric arată că nu cu sprijinul Regatului ungar s'a putut desvolta Principatul Transilvaniei în sec. 16 şi 17, ci pe propriile sale temeiuri tradiţionale, precum şi cu sprijinul Ţărilor Româneşti.

Iată deci o lucrare care, mai ales în timpurile tulburi de azi, pentru fiecare bun Român trebue să fie un mijloc de întărire a conştiinţei dreptului de stăpânire a elementului românesc peste pământul Ardealului.

G. G. S.

Petre Paulescu: „LUCEFERI DE ROUĂ“. Psalmi. Editura „Cugetarea“. 45 pag. Lei 30·—.

Un prinos de înălţare către vecinicie, frământat din aluatul sufletului şi ars în focul sacru al poeziei. O încercare de înălţare a fiinţei spre sferele nemărginitului, cum spune însuşi autorul:

„Ce de zigzaguri grele spre zarea luminoasă
Şi 'mbucături de vremuri până s'ajung tihnit.
Dece e calea vieţii cotită şi spinoasă?
Ştiu, doar spre Tine drumul e drept şi înflorit“.

Un mănunchiu de ode sacre şi poeme religioase, izvorâte din profunda admiraţie şi preamărire a puterii creatoare, pe care autorul o întrezăreşte pretutindeni, în farmecul naturii, ca şi în manifestaţiile vieţii. O abundentă revărsare a credinţei trăite, prinsă în psalmi cântaţi în marele templu al închinării eterne, — iată frumuseţile sufleteşti pe cari ni le îmbie atât de simpaticul caiet de poezii al d-lui Petre Paulescu!

V. MATEIU

CRONICĂ INTERNĂ

CASA OŞTIRII. Dela Restauraţie încoace, grija pentru armata noastră stă pe primul plan al preocupărilor Suveranului. Actualul ministru al Apărării naţionale d-l Armand Călinescu, care-i şi şeful Guvernului, vrea să fie executorul vrerilor regale faţă de braţul puternic care apără fruntariile Ţării. Noua instituţie pe care a întemeiat-o d-sa — şi care se chiamă Casa Oştirii — e o dovadă. Menirea ei este să pună ofiţerimea la adăpost de grijile vieţii zilnice. Primele de echipare ale tinerilor ofiţeri au fost considerabil sporite, pensiile ajustate proporţional cu necesităţile actuale ale traiului, iar sporirea salariilor ofiţereşti e aproape fapt împlinit.

Fireşte că îmbunătăţirile acestea ne bucură. Ele vor contribui la întărirea moralului conducătorilor armatei noastre. Ne-am bucura însă şi mai mult, dacă n'ar fi dată uitării nici cealaltă armată, aceea a slujbaşilor civili ai Statului, care aşteaptă demult o mai echitabilă salarizare, mai cu seamă că valul de scumpete creşte de pe-o zi pe alta.

M. S. REGELE LA GRANIŢA DE VEST. Insoţit de Măria Sa Marele Voevod Mihai de Alba-Iulia şi de d-l prim-ministru Armand Călinescu, Suveranul a inspectat inopinat trupele concentrate în spatele graniţei de vest. Ostaşii au făcut Comandantului lor suprem o primire entuziastă. Echipate şi înarmate ca niciodată, cu moralul excepţional de ridicat şi gata oricând să apere glia din

Dreapta: M. S. Regele Carol II

† *Octavian Goga*

care n'avem nimic de dat, ofițerimea și trupele au făcut Suveranului o impresie de neuitat. Până acum aveam o armată. Astăzi ea e *mândra noastră armată.*

CĂLĂTORIA DLUI MINISTRU GR. GAFENCU IN STRĂINĂTATE. Ministrul nostru de externe a făcut o serie de vizite cu caracter diplomatic în principalele capitale europene. La Berlin a conferit cu conducătorii Reichului asupra situației internaționale, expunând ferm poziția României față de evenimentele în curs: n'avem nimic de luat și cu atât mai puțin de dat. Conversațiile dela Berlin au culminat în întrevederea cu Cancelarul Hitler, al cărui oaspe a fost la aniversarea împlinirii vârstei de 50 ani. De acolo a trecut la Bruxelles, Londra, Paris și Roma. Capii statelor respective l-au onorat pe solul României cu cele mai măgulitoare atențiuni.

UN AN DELA MOARTEA LUI O. GOGA. Doamne, ce repede trece vremea! Cu preocuparea confișcată aproape integral de vâltoarea zilelor ce le trăim, poatecă ne-am fi și uitat că 'n 7 Maiu a. c. s'a împlinit un an dela mutarea dintre noi a marelui poet, a eminentului bărbat de stat și a inviforatului luptător naționalist care a fost Otavian Goga.

Memorabila dată ne-au amintit-o însă gazetele și pioasele slujbe de pomenire ce s'au săvârșit în ziua arătată pe 'ntreg întinsul țării.

La parastasul care s'a slujit la Ciucea, unde marele dispărut își doarme somnul de veci, a fost de față și o seamă dintre cele mai proeminente figuri ale vieții noastre publice – mai ales din București și Cluj.

CONFERINȚA ECONOMICĂ ROMÂNO-ENGLEZĂ. Cu prilejul triumfalei călătorii a Suveranului nostru în Anglia, s'a discutat – printre alte – necesitatea strângerii relațiilor economice dintre aceste două țări. Inițiativa luată la Londra, a fost pornită acum pe drumul înfăptuirii. O delegație economică engleză, condusă de Sir Frederic Leith-Ross, s'a deplasat în România la sfârșitul lunii Aprilie, pentru a duce tratative cu conducătorii economiei naționale românești.

GĂRZILE F. R. N. Monitorul Oficial a publicat recent un Inalt Decret Regal prin care se creiază și organizează o formație auxiliară a Frontului Renașterii Naționale intitulată Gărzile F. R. N. Menirea acestei organizații este să propovăduiască docirina politică

Noua bisericuță ortodoxă din Băiuț-Someș. Lăcașul de închinare este ctitoria vrednicului Inginer Iosif Rafiroiu

a F. R. N., să propage credința creștină, să informeze conducerea F. R. N. asupra vrerilor opiniei publice și să cultive devotamentul față de Tron și Țară.

In fruntea Gărzilor F. R. N. stă un General-comandant, ajutat de un Stat major și de comandanții de ținuturi și județe. Membrii ierarhiei superioare a F. R. N. au fost numiți deja. Toți sunt ofițeri de rezervă.

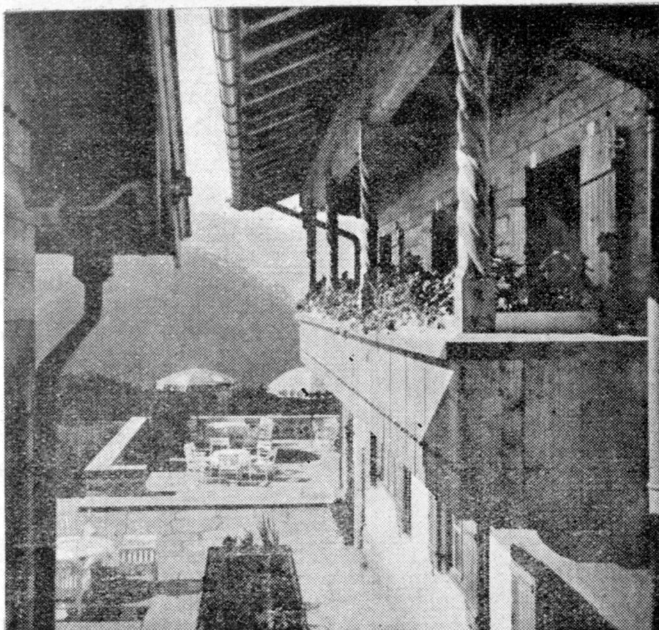
CRONICA EXTERNĂ

D-l Albert Lebrun reales de curând Președinte al Republicei Franceze

CUVÂNTAREA CANCELARULUI HITLER ÎN REICHSTAG. Reichstagul german a fost convocat în ședință extraordinară Vineri 28 Aprilie a. c., pentru a lua cunoștință de atitudinea Reichului față de inițiativa Președintelui Rosevelt.

Cancelarul Hitler, într'o cuvântare care a ținut peste două ore, a făcut un amplu expozeu asupra ultimelor evenimente internaționa'e. Anexarea Boemiei și Moraviei, precum și a ținutului Memel, nu însemnează decât întoarcerea la Reich a unor teritorii cari i-au aparținut peste o mie de ani – a zis Führerul. Germania n'are pretenții teritoriale față de

Obersalzberg: Vila d-lui A. Hitler, Führer-ul Germaniei

Franța. Cu Anglia vrea să trăiască în bună pace. Statele mici, vizate de Președintele Roosevelt, au răspuns negativ la întrebările pe cari li le-a pus Reichul, ceeace însemnează că nu se simt amenințate de politica expansionistă germană.

Mesajul american a fost combătut punct cu punct și adeseori ironizat. Germania nu vede în el decât un document tactic foarte iscusit, menit să arunce asupra Statelor cu guverne „populare" răspunderea pentru măsurile războinice ale „plutocrațiilor" și ca atare îl respinge.

Președintele Roosevelt cu nepoțica sa, Ruth

Discursul Cancelarului german, deși mai moderat ca alteori, nu schimbă starea de nervozitate în care se află lumea. El formulează din nou revendicări coloniale și anunță anularea acordului naval anglo-german și a pactului de neagresiune cu Polonia.

PREȘEDINTELE ROOSEVELT CĂTRE DICTATORI. Președintele Statelor Unite ale Americii a adresat d-lor Hitler și Musolini un mesaj important, prin care-i conjură să se astâmpere și să facă să dispară atmosfera încărcată cu praf de pușcă ce planează asupra Europei. Dictatorii sunt invitați să-și arate revendicările la masa verde a unei conferințe internaționale și să contribue astfel la statornicirea unei păci durabile în lume.

Apelul Președintelui Roosevelt n'a fost înțeles cum trebuia. Berlinul și Roma văd în el o manevră abilă care vrea să arunce asupra lor vina unui eventual războiu și o contribuție însemnată la așazisa „politică de încercuire" a axei. Enervate din cale-afară de faptul că mesajul Președintelui Statelor Unite a fost cunoscut în principalele capitale europene mai înainte de-a fi remis dictatorilor Germania și Italia au deslănțuit o violentă campanie de presă împotriva lui. Intre timp, cancelarul Hitler a invitat statele mici, a căror independență Președintele Roosevelt o socotește amenințată de Germania, să răspundă dacă au știut în prealabil de demersul american și dacă se socotesc realmente periclitate de marele Reich. Această abilă anchetă îi va servi pentru răspunsul ce-l va da mesajului în chestiune.

CANCELARUL HITLER A IMPLINIT 50 ANI. Reichul a sărbătorit recent, cu un entuziasm debordant pe Führerul său, cu prilejul împlinirii vârstei de 50 ani.

In șase ani de guvernare, Cancelerul german a făcut din țara lui o mare putere. Când a luat frânele conducerii, 65 mil. de oameni puneau în el cele mai mari nădejdi. Astăzi îl acamă 86 mil. de supuși și Germania din Ianuarie 1933 se găsește rotunjită teritorialicește cu ținutul Saar, fosta Austrie, Boemia, Moravia și ținutul Memel, fără să fi tras sabia niciodată.

La Berlin: D. Gr. Gafencu, ministrul de externe al României cu d. von Ribbentrop

La marile serbări cari s'au desfăşurat la Berlin în onoarea Cancelarului Hitler, ţara noastră a fost reprezentată de d-nii Al. Vaida-Voevod, Consilier regal, Teofil Sidorovici, comandantul „Străjii Ţării", V. Vâlcovici, secretar general al FRN, General Dombrowschi, primarul Capitalei şi Prof. Gh. I. Brătianu.

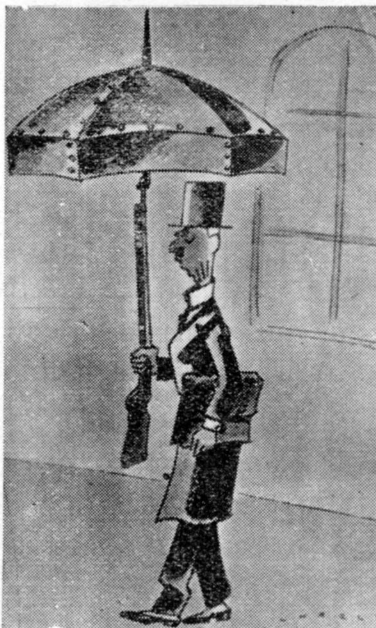
ITALIA A ANEXAT ALBANIA. Faptul s'a întâmplat în Vinerea sf. Patimi. Italienii au debarcat trupe în porturile albaneze din Adriatică şi-au cucerit plăpândul regat al lui Zogu I fără prea mari greutăţi. Că Ducele şi-a strâns pureci în cojoc, asta încă-i adevărat.

Acţiunea italiană în Albania a fost justificată cu deficitul visteriei albaneze pe care, conform datinei, trebuia să-l acopere iară şi iară Italia. Şi cu nişte planuri de tulburare a păcii în Balcani pe cari le-ar fi nutrit regele Albaniei. Motivul real este altul: Italiei, ca şi Germaniei, îi trebue „spaţiu vital." Asta-i o formulă nouă şi vrea să spună doar atât: dacă te simţi în stare, implânţi plugul şi 'n brazda vecinului.

In orice caz, Italia e stăpână astăzi în Adriatica şi influinţa ei în Balcani a sporit considerabil din clipa în care şi-a implântat piciorul acolo. Regele Zogu I. şi

Un proaspăt pribeag: Zogu, fostul Rege al Albaniei

D. Chamberlain, primul ministru al Marei Britanii, şi-a schimbat umbrela...

Regina Geraldina, au trebuit să ia drumul pribegiei la 48 de ore după naşterea moştenitorului tronului. Până una alta, Berlinul şi Roma sărbătoresc această proaspătă isbândă a axei, iar o delegaţie albaneză – în frunte cu primul-ministru Verlaci – a purces la Roma ca să ofere Regelui-Împărat coroana lui Zogu. Casa de Savoia a acceptat-o, fireşte.

PENTRU APĂRAREA PĂCII „plutocraţiile" occidentale – ca să vorbim nemţeşte – au luat iniţiativa creierii unui front comun, la care pe lângă Angla şi Franţa – sprijinite discret de Statele Unite – e vorba să participe Rusia Sovietică, Polonia şi „statele ameninţate" de tăvălugul axei Roma-Berlin.

Lucrurile merg anevoe, mult prea anevoe decum ar trebui.

Există totuşi un semn vădit: „definiţia agresorului" se discută mai puţin ca altădată.

MĂRUNTE. – *Grecia* a primit asigurări din partea Italiei că independenţa sa nu va fi violată.

– *Papa* Pius XII. a adresat un mesaj radiofonic de simpatie Spaniei naţionalisie din prilejul contenirii războiului civil.

– *Chinezii* s'au refăcut? Se vorbeşte despre străpungerea frontului japonez în mai multe locuri.

– *Ungurii* au îngropat de vii câteva sute de sici din Ucraina Subcarpatică. Asta în veacul XX.

– *O mare* „paradă a victoriei", care se va desfăşura la Madrid, va încheia sărbătoreşte izbânda naţionaliştilor spanioli. După aceea, voluntarii străini vor fi repatriaţi. Aşa se spune.

– *A fost* găsit cadavrul lui José Antonio Primo de Rivera, şeful falangiştilor spanioli, ucis mişeleşte de bandele bolşevice. Criminalul a fost descoperit şi executat.

– *Anglia* a introdus serviciul militar obligator. Neliniştea actuală a constrâns-o să rupă o tradiţie seculară.

– *Pavilioanele* României dela expoziţiile din Milano şi Plovdiv s'au bucurat de un succes deosebit. M. Sa Regele-Împărat Victor Emanuel III l-a onorat cu înalta-i vizită pe cel dintâi, iar M. Sa Regina Ioana a Bulgariei pe al doilea.

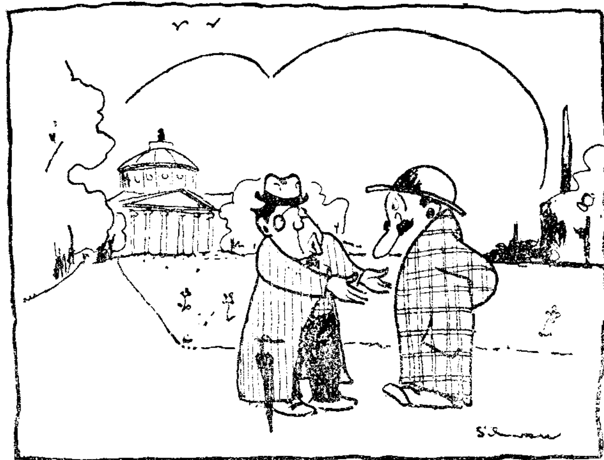
– *In Bulgaria* se fac mereu manifestaţii antirevizioniste. Rău fac vecinii noştri dela sud că nu se astâmpără.

Geraldine, fosta Regină a Albaniei, s'a stabilit, împreună cu soţul ei, la Istambul

DELA LUME ADUNATE

Viața veselă

— Azi l-am întâlnit pe Beethoven în autobuzul 32, pe strada Antim.

— Nu te mai bărbieri!... Autobuzul 32 nici nu trece pe strada Antim!...

LA ARITMETICĂ

După ce-a explicat profesoara fracțiunile, întreabă:

— Lenuțo, ce preferi: un măr întreg, sau două jumătăți?

— Două jumătăți, Domnișoară, răspunde hotărât Lenuța.

— De ce?

— Pentrucă pot să văd dacă n'are mărul viermi.

NU I-A VENIT RÂNDUL

-- Când ne-am căsătorit, ne-am înțeles cu nevastă-mea, ca în chestiunile mari să decid eu, iar ea numai în cele mici.

— Ei bine, cum stau lucrurile după 5 ani de căsătorie?

— Până acuma nu s'au ivit chestiuni mari.

PURCELUL

— Petrică, mi-ai face mare plăcere, dacă ai învăța ceva manieră; te porți la masă, ca un adevărat purcel.

Petrică tace mulcom. Ca să-l impresioneze mai mult, tatăl său adaugă: „Petrică, știi tu ce-i un purcel?"

— „Da, tăticule — răspunde sfios Petrică — este băețelul porcului".

LINIȘTIT

— Da, da, d-le doctor. Sunt de 99 de ani, și n'am nici un dușman, cât e lumea de mare.

— Trebue să fii foarte mulțumit.

— Intr'adevăr sunt mulțumit. Slavă Domnului, toți dușmanii mi-au murit.

INTRE SOȚI

Ea: Dela care dintre noi o fi luat copilul nostru toate apucăturile rele? Dela mine sigur că nu!

El: Negreșit că nu ți le-a luat, că tu le mai ai.

COMUNISTUL

Naționalistul: Așadar, d-ta crezi în împărțirea averilor?

Comunistul: Desigur, că da.

Naționalistul: Te-ai învoi așadar să-mi dai jumătate din vacile d-tale?

Comunistul: Da, necondiționat.

Naționalistul: Mi-ai da și jumătate din găinile d-tale?

Comunistul: Nu. Asta-i altă căciulă.

Naționalistul: Care-i diferința?

Comunistul: Păi, pui am, dar vaci n'am.

LEACUL

— Nevastă-ta era într'o vreme foarte nervoasă. Acum însă pare că s'a vindecat.

— Da. Doctorul i-a spus, că nervositatea e un semn al bătrâneței.

AMESTECAREA TIMPULUI

Tatăl către fiul său: Ascultă, băiatule, așa nu mai merge. Alaltăeri ai venit eri acasă, ieri ai venit azi acasă și dacă azi vii mâne acasă — ai să vezi tu ce ai să pățești cu mine!

MALIȚIE

— Nu găsești dragă, că barba aranjează bine pe logodnicul meu?

— Negreșit — că așa nu se vede prea mult din obraz.

POTRIVEALĂ

— Prietine, știi că ai un frumos pardesiu!

— Nu-i așa! Șic — și din păr de cămilă veritabilă.

— Extraordinar. Par'că a crescut pe tine!

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTĂ DE FAMILIE

APARE LUNAR

ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMĂTATE AN 100 LEI. UN NUMAR 20 LEI

REDACȚIA: CLUJ, EPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ

ADMINISTRAȚIA: CLUJ, LIBRĂRIA EPARHIALĂ, PIAȚA CUZA VODĂ 6

---o-o---

Pentru abonați

Dacă nu găsiți revista la librăria dela care ați cumpărat-o până acuma, adresați-Vă direct administrației. Pentrucă nu mai trimitem revista librăriilor cari nu-și achită datoria față de noi.

---o-o---

Nu uitați să Vă înoiți abonamentul la „Viața Ilustrată" și să recomandați revista prietinilor și cunoscuților D-Voastră. „Viața Ilustrată" este unica revistă de familie, care duce în casa Românului lumină pentru suflet și desfătare pentru ochi.

TIPARUL TIPOGRAFIEI EPARHIEI ORT. ROM. CLUJ

ÎN ACEST NUMĂR:

———o-o———

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugaţi să-şi trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeţ, pe o singură pagină a hârtiei. Întrucât e posibil dorim ilustraţii (fotografii) la text. Ordinea articolelor e determinată de necesităţi tehnice, nu de alte consideraţii. - Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Primim spre publicare cronici despre evenimentele culturale şi sociale din oricare parte a ţării. Aceste cronici trebue să fie însă însoţite de fotografii.